ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η — ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ — ΑΡΙΘΜΟΣ 598

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20 ✻ Ἐν Ἀθήναις, 22 Δεκεμβρίου 1891 ✻ ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἀθήναις	φρ.	8 —
Ταῖς ἐπαρχίαις	»	8.50
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	15.—
Ἐν Ρωσσίᾳ	ρούβλ.	6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήτσου Χατζοπούλου Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ, διήγημα.—*Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ* : Ο ΛΗΣΤΗΣ, δραματικώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων.—*Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις* : ΙΣΠΑΝΙΑ. — *Τσέγκ-Κὶ-Τόγκ* : Η ΖΩΗ ΕΙΝΕ ΟΝΕΙΡΟΝ, διήγημα κινεζικόν.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς Ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Α'

Ἡ ἐξαδέλφη μου δὲν εἶνε ὡραία, ἀλλ' εἶνε χαριτωμένη κόρη. Νά, εἰς συλλογισμὸς χιλιάκις ἐκφρασθεὶς ὑπὸ τῶν χειλέων μου μοῦ ἐκφεύγει καὶ τώρα πρὸ τῆς τελευταίας ἐπαρχιακῆς φωτογραφίας της, καὶ τοῦ πολυσελίδου γράμματός της. Ἔχει φωτογραφηθῆ, βλέπω, στεφανωμένη μὲ τριαντάφυλλα καὶ ρόδα, μὲ ξέπλεκα τὰ μαῦρα μαλιά της, ξέπλεκα καὶ χυμένα ὁλοτρόγυρα εἰς τὸ μαυροδέματο πρόσωπό της, καὶ ἐξολισθαίνοντα κάτω, κάτω πρὸς τὸ θαυμασίως κολπούμενον στῆθός της, στῆθος κόρης δεκαενναετοῦς, σφύζον ἀπὸ ζωὴν καὶ νεότητα. Ἀλλὰ τί νὰ λέγῃ μέσα εἰς τὰς πυκνὰς αὐτὰς σελίδας, καὶ πῶς νὰ οἰκονομήσῃ κανεὶς τὸ ἀνοικονόμητον γράμμα της, καὶ τέτοια ὥρα μαλιστα ; Θεέ μου ! ὀκτὼ παρὰ τέταρτον, καὶ εἰς τὰς ὀκτὼ πρέπει νἆμαι εἰς τὸ γραφεῖον καὶ δὲν ἐπλύθην, δὲν ἐνεδύθην ἀκόμη. Ἄ ! τί ἀσυλλόγιστοι ποῦ εἶνε αὐτοὶ οἱ γραμματοκομισταὶ νὰ σοῦ ξεφουρνίζουν πρωί, πρωὶ στὸ κρεββάτι ἀκόμα τὰς φλυαρίας τῶν φίλων μας, καὶ τί χαριτωμένη ζωή, ποῦ τὴν ἔχομεν κ' ἡμεῖς οἱ ὑπάλληλοι !... Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ μὲ τὸν θεῖόν μου, καὶ νὰ σᾶς εἰπῶ, δὲν πρέπει νἆνε δυσηρεστημένος κανεὶς ἐκ τῆς θέσεώς του, ὡς ἔπαρχος. Ποῦ, ὁ πεφυσημένος ἔπαρχος κ. Παντελῆς Φωτιάδης τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, καὶ ποῦ ὁ ταπεινός σας δοῦλος κ. Γεώργιος Παναγιώτου ὑπαλληλίσκος τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου ἀδελφῶν Δημητριάδου !... Ἀλλ' αὐτὸ τὸ νερὸ εἶνε πολὺ βραδυνό· θὰ προτιμοῦσα νὰ ἔκαμνα μιὰ ψυχρολουσία, νὰ περάσουν οἱ χθεσινοὶ καπνοὶ τῆς μπύρας, ποῦ μοῦχουν κουδοῦνι ἀκόμα τὸ κεφάλι, ἀλλὰ τί νὰ γείνῃ, θὰ νιφθῶ μ' αὐτὸ τὸ παληόνερο. Καὶ σὰν τί, νὰ μοῦ γράφῃ ἡ χαριτωμένη ἐξαδέλφη μου ; Διὰ τὴν θελκτικὴν φλυαρίαν της δὲν παραξενεύομαι καθόλου, τὴν ἔχω συνηθίσῃ πολὺ καλὰ τώρα ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἐξόδου της ἀπὸ τὸ Ἀρσάκειον... Μὰ ποῦ νὰ βρίσκεται τώρα ἡ πετσέτα μου ; Τί ἀκαταστασία σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιον. Καὶ ὅμως τὴν θυμᾶμαι μικρή, ποῦ ἦτο πολύ, πολὺ ἐντροπαλὸ κοριτσάκι· φαίνεται τὸν καιρὸν ποῦ ἐπάτησε τὸ γοβάκι της τὴν κλίμακα τοῦ Ἀρσακείου, θὰ ἀπέβαλεν ὅλην τὴν ἐντροπαλότητά της, γιατὶ θυμᾶμαι πῶς τὴν πρώτην φορὰν τῆς ἐξόδου της, ἐπῆγε νὰ μὲ πνίξῃ μὲ τὸν χείμαρρον τῆς φλυαρίας της. Καὶ τί φλυαρία καλέ ! τῆς ἔμεινε διὰ πάντα ἔκτοτε. Νά, θυμᾶμαι πρὸ τοῦ νὰ διορισθῆ ὁ καϋμένος ὁ θεῖος — φαντάζομαι κ' αὐτοῦ τὴν χαρά του τώρα· μία δεκαετία μακρὰν τῆς θέσεως τοῦ ἐπάρχου δὲν εἶνε μικρὸν πρᾶγμα, ἐφάνη πιστὸς ὅμως τοῦ Δεληγιάννη, καὶ μὲ τὸ δίκηο του τώρα, θὰ γλεντάῃ τὸ ἐπαρχιλίκι του ἐκεῖ πέρα εἰς τοὺς κατσικοκλέφτας τοῦ Βάλτου· καλοπέρασι ποῦ θὰ τὴν ἔχῃ ! — Λοιπὸν πρὸ τοῦ νὰ διορισθῆ ὁ κ. Φωτιάδης, μόλις ἐτολμοῦσα νὰ πατήσω τὸ πόδι μου εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἡ χαριτωμένη κόρη του μ' ἔσυρνε ἀπὸ τὸ χέρι γρήγωρα, γρήγωρα σὲ μιὰ πολυθρόνα μ' ἐτοποθετοῦσε ἐκεῖ μιὰ διὰ πάντα, ὡς τοποθετοῦμεν εἰς τὰς θυρίδας τοῦ γραφείου μας τὰς δέσμας τῶν παλαιῶν ἐπιστολῶν, ἔπερνε ἕνα κάθισμα, κ' ἐθρονιάζετο ἀντικρύ μου, καί... ἀπὸ τὸν θεὸ καὶ στὰ χέρια της. Καὶ τί δὲν ἔλεγε τὸ ἀκούραστον ἐκεῖνο ροδόχρουν στοματάκι. Ποῦ νὰ τολμήσω νὰ σηκωθῶ ἀπὸ τὴν θέσιν μου ! Καὶ ποῦ λές, Γιωργῆ μου, Γιωργαλᾶ μου, χθὲς ἐκάμαμε ἐκεῖνο μὲ τὴν Μάσιγγα, ἐπήγαμεν ἐκεῖ μὲ τὴν Ἑλένη, ὁ μπαμπᾶς μας δὲν ἤθελε τὸ βράδυ νὰ μᾶς συνοδεύσῃ· τί νὰ κάνωμε κ' ἐμεῖς, παίρνομεν τὸν φίλον σου τὸν Παῦλον τὸν Δημητρακακόπουλον ἔτσι ἔξαφνα ποῦ τὸν εὑρήκαμεν εἰς τὸ δρόμο κ' ἐπήγαμεν ἔξω εἰς τὴν ἔκθεσιν... ἀλλὰ τί τὰ θέλεις ἔσπασε τὸ πόδι του ὁ Ντὸκ ὁ καϋμένος· ξέρεις πῶς ; νά, αὐτὸς ἐπήγαινε μπροστὰ ὅπως πάντα, κ' ἐπηδοῦσε στὰ κάγγελα τοῦ βασιλικοῦ κήπου, ἔξαφνα τρώει μιά, βάνει τὰ οὐρλιατά, τὸν φθάνομε, τὸν σηκόνομε, ἐχαλοῦσε τὸν κόσμο μὲ τὰς φωνάς του, ὁ καϋμένος ὁ Ντὸκ !... Κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ λέγῃ, νὰ λέγῃ, ἐνῷ ἐκινεῖτο ἀκούραστη ἐπάνω εἰς τὸ κάθισμά της, προέτεινε τὰ στήθη, ἀνύψου τὸν χιονώδη λαιμόν της, διευθετοῦσα κάθε στιγμὴ τὸ φόρεμά της, τὰ μαλλιά της, τὴν ἀπαραίτητον ἀνθοδέσμην της περὶ τὸ στῆθος, τώρα μὲν μ' ἐπλησίαζε τόσο ποῦ ἐκολλοῦσαν τὰ γόνατά της μὲ τὰ ἰδικά μου, καὶ μ' ἐρρίπιζε δροσερὰ ὁ δροσερὸς ἀνασασμός της, τώρα δὲ μοῦ ἔδενε σιγάρα ἀπὸ τὴν καπνοθήκην μου, μοῦ τἄναβε, τὰ πετοῦσε ἀπὸ τὸ παράθυρον, μοῦ ξανάκαμνε ἄλλα,

ὕστερα ἐγελοῦσε, ἀργότερα ἤρχιζε νὰ μεμψιμοιρῇ διὰ τὸ κέντησμά της περιστρέφουσα αὐτὸ εἰς τὰς χεῖράς της ἀδιάκοπα χωρὶς νὰ βάνῃ μιὰ βελονιὰ μιὰ στιγμή, μ' ἐλιποθυμοῦσε, μ' ἐτελείωνε, ὅσο ποῦ ἐπενέβαινεν ὁ ἀγαθὸς θεῖός μου καὶ μ' ἠλευθέρωνε τὸν δυστυχῆ ἀπὸ τὰ χέρια της... Περισσότερον ἐλυπεῖτο ἂν ἦτο ἀδιάθετος ὁ Ντόκ της, ἀπὸ μένα, μ' ἐθεωροῦσε πάντα ὡς ἀπαραίτητον ζῷον ἐπὶ τέλους,τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἵσταται ἐκεῖ ἐνώπιόν της, ἀκίνητον ὡς τοῖχος, ἄψυχον ὡς λίθος, καὶ ν' ἀκούω, νὰ ἀκούω πάντοτε, χωρὶς νὰ ἔχω δικαίωμα νὰ τὴν διακόπτω. Τὸ πολύ, πολὺ ἂν δὲν μ' ἐφιλοῦσε ὅταν μ' ἀπηλευθέρωνεν ὁ μπαμπᾶς της, μ' ἐκτυποῦσε μὲ τὰ μικρὰ χεράκια της εἰς τὰς παρειάς, ἢ μοῦ ἔδιδε καμμιὰ κατραπακιά, ἀρκετὰ ἰσχυράν, ὥστε νὰ κοκκινίσῃ ὁ σβέρκος μου περισσότερον τοῦ λαιμοδέτου μου, κ'ἐξεκαρδίζετο εἰς τὰ γέλοια. Χαριτωμένη κόρη αὐτὴ ἡ ἐξαδέλφη μου, μὰ τὴν ἀλήθειαν!...

Ἀλλὰ ποῦ νἆνε τὸ καπέλλο μου, πωπώ! ὀκτὼ παρὰ δύο... Νὰ ὄψεσαι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἀγαπητή μου ἐξαδέλφη. Θὰ προφθάσω τὸ τράμ, νὰ κατεβῶ στὰ Χαυτεῖα τοὐλάχιστον ; Τὸ καπέλλο μου !. . . Ἔ ! γελᾷς ἀκόμα, δεσποινίς, μέσα στὸ τριανταφυλλοστεφάνωμά σου ; Ἔλα ἐδῶ ! καλὰ καθεσαι εἰς τὴν τσέπη μου. Καὶ τὸ γράμμα σου ; Θὰ τὸ προσθέσω εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐσπερινῶν μου ἀναγνώσεων, ἀλλοιῶς δὲν γίνεται. Ἀλλὰ αὐταὶ αἱ ἐσπεριναὶ ἀναγνώσεις κατέστησαν τόσον σπάνιαι αὐτοὺς τοὺς τελευταίους μῆνας. Νὰ τὸ σχίσω τοὐλάχιστον ; ἔτσι τελειώνουμε μιὰ διὰ πάντα. Ἀλλὰ δὲν κάνει ! δὲν κάνει,καϋμένε.Τί ἰδέες εἶνε αὐτὲς πρὸς Θεοῦ! Ἔλα, διάβολε,μένε καὶ σὺ αὐτοῦ εἰς τὴν τσέπη μου,καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἢ τοῦ διαβόλου, ὅπως θέλετε, θ' ἀπαλλαχθῶ τέλος τῶν βασάνων σου.Νάτα μας ἐλησμόνησα τὸ μπαστοῦνί μου πάλιν,... κυρὰ Γιάνναινα, ἔ! κυρὰ Γιάνναινα νά ... τὸ κλειδί, σὲ παρακαλῶ. . . Καὶ τόρα δρόμο. . .

Β'

Ἦλθα τέλος· καταμουσκευμένος ἀπὸ τὸν ἵδρωτα· κατακόκκινος ἀπὸ τὸν δρόμον, ἀλλὰ ἦλθα τέλος πάντων Οἱ σύντροφοί μου βλέπω ἔχουν μεγάλη ὄρεξι σήμερα, καὶ μόλις μ' ἐκαλημέρησαν σκυμμένοι εἰς τὰ γραφεῖά τους. Ἔχετε ἰδέαν ἀπὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον ; Καλλίτερα μὴ τὴν συλλάβετέ ποτε αὐτὴν τὴν ἰδέαν. Νά, μιὰ κάμαρα εὐρύχωρη, ἀρκετὰ καθαρὰ ὁπωσοῦν, ὁλοτρόγυρα ὑψηλὰ τετράγωνα, ἐπικλινῆ γραφεῖα, θυρίδες κατάφορτοι ἐξ ἐπιστολῶν, καταστίχων, χειρογράφων, σημειώσεων, λογαριασμῶν. ἐμπεπηγμέναι ἐπὶ τῶν τοίχων, ἐστιγμέναι ὑπὸ τῶν μυιῶν τόσον ἀφθόνως, ὅσον θὰ ἤρκει νὰ στίξῃ τις τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, τῶν ἀποικιῶν, τῶν ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων, ἀπὸ τῶν παναρχαίων ἐποχῶν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν τοῦ κυρίου Σπηλιοπούλου. Τὸ μέσον τοῦ δωματίου κενόν, κάτωθεν τῶν τραπεζῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ πρὸ τῶν ποδῶν των οἱ κάλαθοι τῶν ἀπορριπτομμένων χαρτίων· ὀλίγον παραπέρα τὸ καλλιτεχνικὸν ἀλλ' ἁπλοῦν γραφεῖον τῶν ἀδελφῶν Δημητριάδου μεταξὺ δύο κομψῶν χρηματοκιβωτίων, καὶ ἀπέναντι αὐτῶν μία μελανοβαφὴς θύρα, ὄπισθεν τῆς ὁποίας ἀναφαίνεται λίαν συχνὰ ἡ κεφαλὴ τῆς γεροντοκόρης ἀδελφῆς, προσερχομένης συχνὰ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν ἀδελφῶν νὰ ἐρωτοτροπήσῃ μετὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐμπορικοῦ της οἴκου. Ἀλλ' εὐτυχῶς σήμερα δὲν ἀπουσιάζουν οἱ ἀδελφοί. Κάθηνται ὁ εἷς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου, ἐργαζόμενοι,μετὰ τὰ **ποῦρα** ἀνὰ χεῖρας, πρᾶγμα ἐπιτρέπον εἰς τοὺς ἀτυχεῖς γραφεῖς νὰ ρουφήξουν τὰ ἰδικά των σιγάρα. Ἀπέναντί μου ὁ Παῦλος μοῦ κάμνει νόημα νὰ τοῦ προσφέρω τὰ **καπνά** μου. Ἀμακαδόρος πρώτης τάξεως αὐτὸς ὁ Παῦλος πάντοτε ! Στοιχηματίζω ὅτι ἔχει αἰωνίως καπνόν, καὶ σιγαρέτα ἀκόμα, μαζί του, ἀλλ' ἀρκεῖται πίνων τὸν καπνὸν τῶν φίλων του πάντοτε, προφασιζόμενος συγχρόνως, στερεοτύπως ὑπὸ τὰ λεπτά του χείλη.

— Μὰ γώ, βρὲ ἀδελφέ, δὲν παίρνω στοῦ Μενηδιάτη ποῦ παίρνετε ἐσεῖς· μοῦ δίνει κἄτι σκοῦπρα ὁ Μανώλης στὴ Νεάπολι ποῦ δὲν χρησιμεύουν οὔτε γιὰ προσάναμα.

Ἂς εἶνε πάρε καὶ σήμερα, κύριε Παῦλε. Ἀλλὰ τί κεφαλόπονος εἶνε αὐτός, καλέ. Ἐκείνη ἡ μπύρα ἡ χθεσινὴ θὰ τὰ κάνῃ αὐτά. Δὲν ἔχω καθόλου ὄρεξιν νὰ σύρω μιὰ γραμμή. Ὁ ἕτερος τῶν ἀδελφῶν μὲ πλησιάζει μὲ μίαν δέσμην ἐπιστολῶν ὁλόκληρον ἀνὰ χεῖρας, καὶ μοῦ διασαφηνίζει ἀπαντήσεις τινὰς κατεπειγούσας διὰ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς ἑνδεκάτης. Θεέ μου ! τί ἀνυπόφορος ζωή . . .

Τόρα γράφω, γραφω· ἀλλὰ τ' εἶν' αὐτὸ ποῦ ἐγγίζει ἐδῶ τὸ σακκάκι μου εἰς τὸ γραφεῖον, τί σκληρὸ πρᾶγμα ; Ἄ ! ἄ! τὸ γράμμα καὶ ἡ φωτογραφία τῆς ἐξαδέλφης μου. Σ' εὐχαριστῶ, σ' εὐχαριστῶ ἐξαδελφούλα μου. Δὲν ἐννοεῖς νὰ παύσῃς τὴν καταδίωξίν σου καὶ ἀπὸ τὴν ἐρημιὰ τῆς Ἀκαρνανίας. Ἀλλὰ τί νὰ μοῦ γράφῃ ; τί νὰ μοῦ γράφῃ πρὸς Θεοῦ! Ἔ ! δὲ βαρειέσαι· ἂς εἶχα κ' ἐγὼ τὴν ἀδειά της καὶ τὰ χάϊδια της. Ἀλλὰ τί κάμνω ! μήπως ἐτρελλάθηκα σήμερα ; Ἀκοῦτε νὰ γράφω μιὰ ὥρα μὲ κοινὴ μελάνη ἐπιστολάς. . . Δυστυχία μου !

— Μπάρμπα Κωσταντῆ ! ἔ ! μπάρμπα Κωσταντῆ, ποῦνε ἡ μελάνη τῆς κόπιας ;

— Θὰ τὴν πῆραν τὰ ποντίκια, ψιθυρίζει ὁ Χρηστάκης εἰς τὸ πλευρόν μου.

Μετά τινας στιγμὰς ὁ μπάρμπας Κωσταντῆς προσέρχεται τέλος μὲ τὰ ὀγκώδη πλατύγυρα ὀμματοϋάλιά του ἄνω τῆς πλατείας ρινός του, μὲ τὸ σκουπόξυλο ὑπὸ μάλης καὶ μοῦ φέρνει τὴν μελάνην τῆς κόπιας. Τόρα δουλειά. . .

. . . . . .

Μιά... δυό... τρεῖς... τέσσαρες... πέντε... ἕξη... ἑπτά... ὀκτώ... ἐννιά... δέκα !...

Μωρὲ μάτια μου, πῶς περνᾷ ἡ ὥρα ! Ἐτελείωσα τέλος. Ὁ κύριος Δημητριάδης ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐπιθεωρήσεώς των καὶ τῆς ὑπογραφῆς των, κατόπιν τὰς ἐγχειρίζει πρὸς ἀποτύπωσιν εἰς τὸν Παῦλον, ὅστις εἶνε τυχηρὸς πολὺ σήμερα μὴ ἔχων ἄλλην ἐργασίαν, ἀπὸ τοῦ νὰ καπνίζῃ τὸν καπνὸν τῶν φίλων του.

Κάμνομεν τὸ καθιερωμένον διάλειμμά μας τόρα, ἔξω εἰς τὸν διάδρομον τοῦ ὁποίου τὰ πρὸς τὴν αὐλὴν παράθυρα εἶνε ἀντιμέτωπα μὲ τὰ παράθυρα ἑνὸς ραπτικοῦ καταστήματος. Ἀργολαβοῦμεν κἄνα τέταρτο μὲ τὰ μοδιστράκια. Μάτια ποῦ σῶχουν μερικά, γιὰ θάμμα, ποῦ λέει ἕνας Μεσολογγίτης φίλος μου. Ἀπὸ ὅλους μας ὁ Νικολῆς ἦτο τυχηρός, μὰ πολὺ τυχηρὸς σήμερα, κ' ἐμεῖς ὀλίγον μαζί του. Ἐλύθη ἡ καλτσοδέτα τῆς Λενούλας του, ἐνῷ ἀνήρχετο τὴν ἀπέναντι κλίμακα βιαία, κ' ἐννοεῖται ὁποίαν σκηνὴν ἀπελαύσαμεν. Δὲν μᾶς εἶχε δεῖ φαίνεται τὸ κορίτσι, ἂν καὶ τὴν ὥρα ποῦ τὴν ἔδενε, ἕνας μας ἐψιθύρισε χαμηλὰ ὅτι : κάνει πῶς δὲν μᾶς βλέπει. . . Κράζομεν τὸν κουλουρᾶν, ἕνα κρεμανταλᾶ ἴσα μ' ἐκεῖ ἐπάνω, ποῦ τρίζουν τὰ τζάμια σὰν φωνάζει τὲς κουλούρες του εἰς τὸ δρόμο. Τοῦ τρῶμε καμπόσες, τοῦ δίνομε μερικὲς πεντάρες, καὶ τὸν βάζομεν ὕστερα εἰς τὲς μυτιὲς μὲ τὲς πένες... Συνηθισμέναι σκηναί· τίποτε ἔκτακτον σήμερα. Ἠθέλησα νὰ διαβάσω τοὐλάχιστον δύο τρεῖς γραμμὰς ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν της, ἀλλὰ τὸ τέταρτον παρέρχεται τόσον ταχέως μὲ φίλους εἰς τὸ πλευρόν, μὲ μοδιστράκια ἀκτίκρυα, καὶ μὲ τὸν κουλουρᾶ εἰς τὴν μέσην. Θεέ μου ! δὲν θὰ τὸ κατορθώσω ποτὲ νὰ διαβάσω αὐτὸ τὸ γράμμα...Ἔ ! τὸ ἐπῆρα ἀπόφασι, θὰ τὸ διαβάσω τὸ γεῦμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, τὸ μεσημέρι τέλος εἰς τὸ καφφενεῖον κ' ἂς χάσω καὶ τὸν δίωρον ὕπνον μου.

Τέλος ἐπέρασαν καὶ αἱ δύο ὧραι· δώδεκα σωστές. Ἔ ! ἔχω μία πεῖνα προκατακλυσμιαίαν ! δρόμο διὰ τὰ Χαυτεῖα. Οὔτε γράμμα, οὔτε τίποτε βάζω εἰς τὸν νοῦ μου αὐτὴν τὴν στιγμήν, θὰ τὸ διαβάσω τὸ μεσημέρι ὁριστικῶς πειά. Εὐτυχῶς δὲν ἔχω κανένα συνάδελφόν μου μαζί μου εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Ὁ Παῦλος τρώγει σπῆτί του μὲ τὴν γρηά του, ὁ Νικολῆς προσεκλήθη σήμερα εἰς τοῦ θείου του, ἔχει καὶ δύο μάτια

ἐκεῖ, μᾶς εἶπε, καὶ θὰ τὰ καλοπεράσῃ· ὁ Κώστας κ' αὐτὸς τρώγει κ' αὐτὸς σπῆτί του· ὁ Χρηστάκης, αὐτὸν τὸν μοσχονῆν τὸν ἔχει ἀπὸ χθὲς μιὰ γειτόνισσά του, ὅπου πρὸς πολὺν κακοφανισμόν του δὲν κολλάει τίποτε κανείς... Ἂς εἶνε.

— Παιδί, ἔ! παιδί! μιὰ σοῦπα γρήγωρα.

Τί διάβολοσυναγῶγι ποῦνε κ' ἐδῶ μέσα. Δὲν ἐννοοῦν νὰ παύσουν αὐτὲς τὲς φωνὲς καὶ τὸ κακό. Ἔ! οἱ πελᾶται ὑποφέρονται, ἂς λέγουν ὅ,τι θέλουν, ἂς σπᾶνε τὰ κεφάλια τους· ἀλλ' οἱ κρεμανταλάδες τοῦ ξενοδοχείου δὲν εἰμποροῦν νὰ μὴ τὸ σκούζουν τόσο... ψυχή μου Ρωμαΐκο!

— Ἔ! παιδί! τί διάβολο! μουστάκια, κόκκαλα θὰ φυτρώσῃ ἐκεῖν' ἡ σοῦπα!...

— Ἀμέσως, ἀμέσως, κύριε!...

Καὶ αὐτὸ τὸ ἀμέσως διαρκεῖ ἓν τέταρτον τὸ ὀλιγώτερον ἀκόμα. Ἔ! δόξα σοι ὁ θεός, ἦλθεν ἐπὶ τέλους.

— Ἔ! παιδί! φέρε βραστὴ ὄρνιθα, κρασί, σαλάτα καὶ ξαναπέρνα.

Ἔτσι ἔ! λοιπὸν τὸ μεσημέρι δὲν ἔχει ὕπνο; δυστυχία σου κ. Παναγιώτου, μὰ τί νερόπλυμα εἶν' αὐτό!... οὔφ! ἔλα παίρνε το παιδί... Ποῦνε τὸ βραστό;

Λοιπὸν θὰ πάω ἐδῶ πᾶ, ἅμα ἀποφάγω εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, θὰ ροφήξω ἕνα καφεδάκι, θὰ ρίξω μιὰ ματιὰ σὲ καμμιὰ ἐφημερίδα. Ἄ! δὲν ἐννοῶ νὰ μοῦ λείψῃ ἕνα τέταρτο ἀνάγνωσις ἐφημερίδων, δεσποινίς, καὶ ὕστερα θὰ σοῦ διαβάσω τὸ φοβερὸν γράμμα σου. Ἀλλὰ κἄπως εὐμορφότερη, μοῦ φαίνεται, ἡ δεσποινὶς μ' αὐτὰ ἐκεῖ τὰ τριαντάφυλλα, τὸ βλέμμα της ἔτσι πῶς νὰ τὸ πῶ... θαρρῶ ὅτι ἔχει κἄτι μέσα του, ποῦ δὲν τοῦχε ἐδῶ πέρα. Τί νἆνε αὐτὸ τὸ κάτι ποῦ τῆς ἐχάρισεν ἡ ζωὴ τῆς ἐπαρχίας... τῆς ἐπαρχίας... ἄ! ναὶ τοῦ Βάλτου. Καὶ τί ὡραῖα φωτογραφία. Ἔχουν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας καθὼς φαίνεται τερατουργήματα Ἀμερικανικά· γιατὶ μὲ συμπάθειο αὐτὰ τὰ μελανώματα δὲν λέγονται Ἀμερικανικὴ φωτογραφία τῆς στιγμῆς; Καὶ ποῦ νὰ ἐφωτογραφήθη ἡ δεσποινίς;... Νά, κἄτι ὀρνιθοσκαλίσματα ἐδῶ εἰς τὸ χάρτινο περικάλλυμμα: τῷ ἀγαπητῷ μου ἐξαδέλφῳ ἐπαρχιακὸν ἐνθύμημα, ἡ ἐξαδέλφη του *Μαρία* Καρβασαρᾶς, τῇ... τῇ... ἐδῶ δὲν βγάζω τίποτε πειά. Πάντοτε βιαστικὸ αὐτὸ τὸ Μαράκη εἰς τὸ τέλος, πάντοτε βιαστικό. Νά! μιὰ ἀπόδειξις ἀκόμα... βιαστικό, τρεχούμενο πρᾶμμα αὐτὸ τὸ Μαράκη.

Θυμᾶσαι, κακομοίρη Γιωργῆ Παναγιώτου, ἀγαπητὲ ἐξάδελφε, τὰ γέλοια της, καὶ τὲς κατραπακές της, ὅταν ἐπέμενες νὰ τὴ φωνάζῃς Μαράκη ἀκόμα, μιὰ κόρη ἴσα μ' ἐκεῖ ἐπάνω. Ἔ! ἐβίβα σου λοιπόν, Μαράκη μου! Οὔφ! τί ἄνοστο ρετσινάτο. Ὕστερα ἐγώ, ἔχω ἄδικο ποῦ φέρνω τὴν παρέα ψηλὰ στὴν Πλάκα τὸ βράδυ γιὰ κἄνα ποτῆρι.

Ἄϊτε! μωρὲ Πλακιώτικο!

— Παιδί! ἔ! (διάολος νὰ σὲ πάρῃ) ποῦνε τὰ σπίρτα;...

Ψυχή μου! Πόσο τρελλαίνομαι μὲ τὸ σιγάρο ὕστερα ἀπὸ τὸ φαγητόν. Μά, τί διαολοαποκαμάρα εἶν' αὐτή! Μοῦ φαίνεται πῶς ἐνύσταξα... ἀλλ' ὄχι πρέπει νὰ θυσιασθῶ σήμερα, πρέπει. Ἔ! καὶ ἀπὸ περιέργεια ἐπὶ τέλους ἂς δῶ τί μοῦ γράφῃ, αὐτὸ τὸ τρελλομαράκη ἀπὸ 'κεῖ πέρα ἀπ' τὰ κατσάβραχα.

— Τί σ' ὀφείλω, παιδί;..

Τὸ μπαστοῦνί μου καὶ τὸ καπέλλο. Τί ζέστη θεέ μου ἔξω στὸ δρόμο, καὶ νὰ μὴν ἔχω μαζί μου τὸ ἀλεξήλιόν μου. Εὐτυχῶς τὸ καφφενεῖον δὲν ἔχει πολοὺς κηφῆνας αὐτὴν τὴν ὥρα. Νά! θὰ καθήσω ἐδῶ πᾶ, ἀνάμεσα εἰς τὰ δύο παράθυρα, κάνει κἄπως ρεῦμα, γιὰ νὰ μὴν σκάσω.

— Ἕνα βαρὺ γλυκό, καὶ τὴν *Ἐφημερίδα* τοῦ Κορομηλᾶ.

— Ἐφημερὶς τοῦ Κορομηλᾶ *ἀγκαζέ*!!!

— Ἔ! δός μου τὴν Ἀκρόπολιν.

Οὔφ! τίποτε νεώτερον δύο, τρία ἄρθρα κατάλληλα δι' ἐκείνους ποῦ τὰ γράφουν, πληθὺς τιτλοφόρων εἰδήσεων ἀναξιοαναγνώστων, σωρὸς εἰδήσεων, νεωτέρων ἐξωτερικῶν. Ἔ! τὶ νὰ λέγουν αὐτὰ τὰ ἐξωτερικὰ νεώτερα νὰ δοῦμε· «Ἐκ Τσίγκι - Γκοὺν - Χάνγκ, τῆς Οὐατερλίας ἀνησυχητικαὶ λίαν εἰδήσεις διαβιβάζονται εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπ...» Οὔφ! Ποῦ νὰ πέφτῃ αὐτὸ τὸ Τσίγκι-Γκοὺν-Χάνγκ, εἰς τὴν Οὐατερλίαν λέει; Κ' αὐτὴ ἡ Οὐατερλία; κοντὰ εἰς τὸν Καρβασαρᾶ τῆς ἐξαδέλφης μου βέβαια... λοιπὸν ἐμπρός, θάρρος κακομοίρη ἐξάδελφε!.. Ἄλλα σκαλίσματα ἐδῶ εἰς τὸ περιθώριον... «Γιωργῆ μου! συγγνώμην ποῦ δὲν σοῦ ἔγραψα ἀμέσως μετὰ τὴν ἄφιξίν μας. Ἐκ τοῦ τηλεγραφήματός μου θὰ ἔμαθες, ὅτι ἐφθάσαμεν καλά. Ἀφῆκα νὰ παρέλθουν τόσαι ἡμέραι. διότι εἶχα πολλὰ νὰ σοῦ γράψω, καὶ καθὼς βλέπεις ἡ ἐπιστολή μου, χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μας ἐδῶ.. Ἔλα ὑπομονή, πτωχὲ ἐξάδελφε!, σὲ θέλω νὰ φερθῇς φρόνιμα, ὅπως ἐφέρεσο καὶ εἰς τὸ σπῆτί μας εἰς τὴν ὁδὸν Σόλωνος.. Ἔχε τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ διαβάσῃς, καὶ γράψε, μου, νὰ μυρισθῶ ὀλίγην Ἀθήνα ἀπὸ τὸ γράμμα σου... Σὲ φιλῶ, τὸ Μαράκη σου...»

Νάτα μας, μὲ προδιαθέτει,βλέπετε,διὰ τὴν ψαλτικήν της. Ἔ! ἀλλοίμονό μου!...

Γ'

Ἀπὸ τὸν Καρβασαρᾶ τοῦ Βάλτου.

Ἀγαπητὲ ἐξάδελφε!

Ἐφθάσαμεν θεία χάριτι σῶοι κ' ἀβλαβεῖς. Θὰ εἶσαι περίεργος, ἀγαθέ μου Γιωργῆ, νὰ μάθῃς πῶς ἔγεινε τὸ ταξεῖδί μας, τὸ ξεσφενδόνισμά μας αὐτὸ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἐδῶ πέρα εἰς τὴν ἐρημιά; Πρῶτα, πρῶτα, σοῦ λέγω ὅτι ὁ μπαμπᾶς εἶνε ἐκτὸς ἑαυτοῦ ἀπὸ τὴν χαράν του. Αὐτὸς ὁ διορισμός του, ἂν καὶ τόσον μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς τόσον μικρὰν πολίχνην, τὸν ἐνέπλησεν ὅλον ἀπὸ μίαν ἀτελείωτον καλοσύνην. Δὲν δυστροπεῖ ποσῶς πλέον, τὰ χείλη του εἶνε γεμᾶτα ἀπὸ γλυκὰ λόγια, ἡ ὄψις του ἀπαστράπτει ἀπὸ εὐθυμίαν. Εἶχε καταντήσῃ πειὰ διὰ τὸν καϋμένον τὸν μπαμπᾶ αὐτὴ ἡ θέσις ἀληθινὸν πάθος, τρομερὸν ὄνειρον, ἀνεκπλήρωτοεδεῶδες, ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ἀπὸ τὸν καιρόν, ὅπου ἐχάσαμεν τὴν δυστυχισμένην τὴν μαμᾶ. Ἄχ! πῶς τὴν ἐνθυμοῦμαι.. Σοῦ ἔλεγα λοιπὸν ὅτι ὁ μπαμπᾶς δὲν εἶνε ποσῶς δυσηρεστημένος διὰ τὴν νέαν κατάστασίν μας, ἔ! λοιπὸν οὔτε κ' ἐγὼ εἶμαι, μ' ὅλην τὴν θλῖψιν, τὴν ὁποίαν ἔδειξα ὅταν ἄφινα τὴν Ἀθήνα, ἐμπρὸς εἰς τὴν ἤρεμον ζωὴν ἑνὸς χωρίου. Ὁ μπαμπᾶς λοιπὸν εἶνε εὐχαριστημένος πολύ, καὶ θὰ εἶνε περισσότερον, ὅταν κατορθώσῃ νὰ εὕρῃ διαθέσιμον μίαν θέσιν ἐπάρχου εἰς πολυανθρωποτέραν, καὶ μᾶλλον ἀνθρωπινωτέραν πόλιν. Ἐγὼ προτιμῶ τὸ ἐναντίον· δὲν εἰξεύρω ἐὰν τὸ τοιοῦτο εἶνε ἀποτέλεσμα τῶν πρώτων ζωηρῶν ἐντυπώσεών μου, ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἰπῶ, ἔχω ἔτσι τὴν διάθεσιν λαμπράν, νὰ ζήσω ὅλην τὴν ζωήν μου ἐδῶ πέρα εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, κεκλεισμένη μέσα εἰς αὐτὴν τὴν χαράδραν, μὲ τὴν θάλασσαν αἰωνίως εἰς τοὺς πόδας μου, μὲ τὸν ἀθάνατον μαίστρον νὰ μοῦ ψάλλῃ τόσα μεθυστικὰ λογάκια, καὶ νὰ μοῦ χαϊδεύῃ τὰ μαλλιά μου τόσον ὡραῖα, καὶ μὲ τὸν ἥλιον, ὄχι τὸν ἰδικόν σας ἀνυπόφορον ἥλιον, μὲ ἥλιον ἀπὸ τὴν ἐνάτην τῆς πρωΐας μόνον μέχρι τῆς πέμπτης τῆς μεσημβρίας τὸ πολύ.

Μοῦ λέγουν ὅτι τὸν χειμῶνα κάμνει ψῦχος πολύ, ὡς ἐκ τῆς στερήσεως αὐτοῦ τοῦ ἡλίου. Ἔ! ὅταν κρυώνῃ κανεὶς ἂς ἀνάπτῃ καλὴν φωτιὰν σπῆτί του, καὶ ἂς καλύπτεται καλλίτερα αὐτός. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν θὰ κρυώνω περισσότερον, ἀπ' ὅτι ἐκρύωνα εἰς τὸ Ἀρσάκειον. Σοῦ λέγω λοιπὸν ὅτι θὰ σοῦ περιγράψω τὰ τοῦ ταξειδίου μας, ὄχι βέβαια μὲ ἀξιώσεις πολλάς, διότι δὲν ἔχω οὔτε τὴν γραφίδα τῆς Καρολίνας, οὔτε τοῦ ἐραστοῦ της μαρκησίου Βιλλεμὲρ τῆς Γεωργίας. Σάνδης. Ἔπειτα τὸ ταξεῖδί μας ὑπῆρξεν ἀπλούστατον, μ' ὀλίγα ἐπισόδεια, μ' ὀλιγωτέρας ἐκπλήξεις, καὶ μὲ πολλὴν μόνον μαγείαν. Ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου, ὅπου μᾶς συνώδευσες, μέχρι Πατρῶν οὐδὲν ἐπισόδειον, παρὰ

μία ἐλαφρὰ ἀδιαθεσία ἐκ μέρους μου. καὶ μία κεφαλαλγία ἐκ μέρους τοῦ μπαμπᾶ, ὅστις τὰ εὑρῆκε σκοῦρα μ' ἕνα ὑψηλὸν κύριον ... κύριον ... τὸν ἐλησμόνησα, μὲ τὸν ὁποῖον εἴχαμεν τὴν ἀτυχίαν νὰ συνταξειδεύσωμεν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ βαγονίου. Ἦτο σφόδρα ἀντιπολιτευόμενος, καὶ ὁ μπαμπᾶς ἐξελαρυγκιάσθη κυριολεκτικῶς νὰ τοῦ διαψύσῃ ἐπανειλημμένως ὅλας τὰς μομφὰς καὶ ὅλους τοὺς αἰτιασμούς του κατὰ τοῦ ὑπουργείου. Τὸν ξέρεις τὸν μπαμπᾶ. Τὸν ἔχω σπουδάσῃ κ' ἐγὼ ἀρκετά. Τί λέγεις θὰ προὐτιμοῦσεν ἕνας ἄλλος νὰ χάσῃ ὅλην τὴν ἁρμονικὴν ἡσυχίαν τοῦ οἴκου του εἰς τὴν ὁδὸν Σόλωνος, καὶ νὰ φυγαδευθῇ εἰς τὰ ἄκρα τοῦ μικροῦ βασιλείου μας μὲ τόσην εὐχαρίστησιν, μὲ τόσην ἡδονὴν ἂν δὲν εἶχε καταληφθῇ ἀπὸ φοβερὰν μονομανίαν ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς νεότητός του; Ἄ! αὐτὴ ἡ πολιτικὴ ἔχει ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν νεύρων του τρομερά, ἀνυπόφορα. Λοιπὸν σοῦ ἔλεγα, ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ... τὰ ἔβαλε γιερὰ μὲ τὸν μπαμπᾶ· ἐκεῖ νὰ σ' εἶχα τότε. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶχεν ἄλλην τινὰ μονομανίαν αὐτός, ἢ τὴν τῆς πολιτικῆς· διότι ἀληθινὰ ἦτο κ' αὐτὸς εἶδός τι μονομανοῦς, ἀγαθέ μου φίλε. Θὰ ἦτο ἴσως κανεὶς ἐπαρχιώτης κτηματίσκος, τὸ πολὺ δυσηρεστημένος θεσιθήρας. Ὁ ἄνθρωπος ἀπέδιδε πάντα τὰ ἀτυχήματα τῆς πατρίδος μας, κατὰ τὴν ἔκφρασίν του, εἰς τὴν πολιτικήν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι καὶ ἂν προέλεγεν ἔτσι γενικώτερον, τὸ ἔλεγεν ἵνα ἐνισχύσῃ τὰ ἰδικά του παράπονα. Διότι δὲν ἦτο ὅλως διόλου εὐχαριστημένος ἐκ τῆς θέσεώς του. Ἴσως εἶχεν ὀνειροπολήσῃ πολὺ ὁ ἄνθρωπος, καὶ θὰ εἶχεν ἀπαιτήσῃ περισσότερα ἐκ τῆς ζωῆς, καὶ δι' ὅλα αὐτὰ ἦτο φωτιὰ ἄπιαστη κατὰ τῆς πολιτικῆς, κ' ἐδῶ εὗρε τὸν μπελᾶ του ὁ μπαπᾶς· θυμᾶμαι ἀκόμα τὰς σκηνὰς ἐκείνας καὶ ξεκαρδίζομαι ἀπὸ τὰ γέλοια. Ὁ μπαμπᾶς ἔφερνεν ἐπιχειρήματα ἐπὶ ἐπιχειρημάτων, ἵνα στενοχωρήσῃ τὸν ἀντίπαλόν του, καὶ ὅταν ἐπέρανε τὸν λόγον του οὕτω: τί ἄλλο λοιπὸν καλλίτερον ἔχει ἡ Ἑλλὰς τῆς σήμερον, ἀπὸ τὴν **πολιτικὴν τοῦ ὑπουργείου μας**, κύριε, ἐπανέπεσεν ἀνέτως ἐπὶ τοῦ θρανίου του ἡσυχος, ἡσυχος, ἱκανοποιημένος, ὅτι κατέβαλε τὸν ἀνθρωπίσκον ἐκεῖνον. Ἀλλὰ ἐκεῖ τότε ἐπῆρε φωτιὰ ὁ κύριος... κ' ἐγὼ δὲν ἔχω καθόλου ὄρεξιν νὰ γελάσω τώρα, ἀναμιμνησκομένη τὴν σκηνὴν ἐκείνην.

Καὶ ἔχομεν πολιτικήν, κύριε Φωτιάδη, εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον; Σᾶς εὐτυχίζω διὰ τὴν ἁπλότητά σας. (Ἐδῶ ὁ μπαμπᾶς ἐταράχθη τρομερά, κ' ἐγὼ διελογίσθην: δὲν μᾶς ξεφορτόνεται αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος). Καὶ ἔχομε πολιτικὴν ἐν Ἑλλάδι, κύριε; Δὲν θὰ γνωρίζητε καλὰ τὸν τόπον. Τίποτε, τίποτε δὲν θὰ εὕρητε σήμερα εἰς τὴν πτωχήν μας πατρίδα, ἀγαπητὲ κύριε. Ὅλα, ὅλα κατέπεσαν ἐκ τοῦ ὕψους τῆς ἀξίας των, οὐδὲ ἱερόν, οὐδὲ ὅσιον διεφυλάξαμεν ἡμεῖς οἱ νεώτεροι. Ἀλγεινή, ὀδυνηρά, τῷ ὄντι κατάστασις. Τὰ πάντα ἐξεφυλίσθησαν ἐκ τῆς κακῆς διοικήσεως, ἐκ τῆς καλῆς σας πολιτικῆς, καὶ ἀποδείξεις ἔχομεν ἀμέσως αὐτὰ τὰ πράγματα. Νά, πάρετε τὰς ἐκλογάς μας καὶ ρίψετε ἕνα βλέμμα εἰς τὸν κυκεῶνα αὐτὸν τῆς ἀναρχίας, τοῦ ταλαιπώρου αὐτοῦ ἔθνους, τῆς πτωχῆς πατρίδος μας, καὶ μακαρίσατέ την, ἐξυμνήσατέ την εἰς ἑβδόμους οὐρανοὺς ἂν εἶσθε ποιητής, ἢ λόγιος. Αὐτὴν ἐννοεῖτε κ' ὑμεῖς πολιτικήν, κύριε Φωτιάδη; Ἔκλυσις, ἀποσύνθεσις, ὅ,τι θέλετε λέγετε, διὰ τὸ τέρας αὐτό, τὴν πολιτικήν, ἥτις εἰσέδυσεν ἐντὸς τῶν σωμάτων ὅλων τῶν Ρωμηῶν, δίκην μικροσκοπικοῦ βακτηριδίου, καὶ μᾶς λιμώττει ὅλους, ὅλους. Ἀναστρέφεσθε λόγου χάριν, κύριε Φωτιάδη, ἕνα κύκλον, ὅπως τὸν θέλετε νὰ τὸν φαντασθῆτε, μετ' ἀνθρώπων σοβαρῶν, ἐμβριθῶν, μετ' ἀνθρώπων νεαρῶν, τρυφερῶν, ὀργόντων ἐκ νεότητος, τὸ αὐτὸ ἀλγεινὸν αἴσθημα θὰ αἰσθανθῆτε, ἂν θελήσητε νὰ παρεκβῆτε τόσο ἀπὸ τὸ καθιερωμένον θέμα τῆς παντοκράτορος πολιτικῆς, δηλαδὴ τῆς ἀργολογίας τῶν καφενείων· διότι αὐτὸ πάει νὰ πῇ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, σήμερα πολιτικὴ εἰς τὴν ἀτυχῆ πατρίδα μας.

Ὁ Ρωμηὸς δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἀναπνεύσῃ οὐδὲ στιγμὴν σήμερα, ἂν δὲν ἐκφέρῃ τὴν ἰδέαν του κ' αὐτός, ὡς συνταγματικὸς πολίτης, περὶ τῶν καθημερινῶν διαβημάτων τοῦ ὑπουργείου. Ὁ κρονόγερος θὰ σοῦ στρέψῃ τὰ νῶτα, καὶ θὰ εἰπῇ ὀρθά, κοφτά, καὶ μὲ τὸ δίκηο του ἴσως: εἶσαι παιδὶ ἀκόμα, δὲν ξέρεις σὺ ἀκόμα ἀπ' αὐτά, ὁ τρυφερὸς νεανίας θὰ σὲ κυττάζῃ μετὰ περισσῆς ἀπορίας, καὶ θὰ σὲ ἐκλάβῃ διὰ τρελλόν.

Παντοῦ, παντοῦ ἡ κατηραμένη πολιτική, ἡ ἀργολογία τοὐτέστιν ἔχει πέρασι, κύριε, καὶ τ' ἄμεσον αὐτῆς ἐπακολούθημα τὸ συμφέρον. Θὰ πλήξῃ τοὺς ὀφθαλμούς σας. Ἐγὼ ποῦ σᾶς ὁμιλῶ ἐδῶ, ἔχω δοκιμασθῇ πικρῶς, κύριε, ἐξ αὐτῆς τῆς καταστάσεως, καὶ μετ' ἐμοῦ τὸ ἔθνος ὅλον.

Ἐδῶ ὁ μπαμπᾶς ἐκινήθη, ἐπειράθη νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλὰ ἡ φωνή του ἔμεινε κολλημένη εἰς τὸν λάρυγκά του καὶ ὁ ἄλλος ἐξηκολούθησεν ἀπηνής:

— Ἐκάμαμεν τὸν γεωργόν, κύριε, νὰ λησμονήσῃ τὴν θέσιν του ἐν τῇ κοινωνίᾳ, νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς ἁπλᾶς ἀλλ' ἐντίμους ἕξεις του, καὶ νὰ πωλῆται ὡς ἀνδράποδον εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ δήμου του, ἐκάμαμεν τὸν ἀγαθὸν οἰκοκύρην νὰ μὴν εἰμπορῇ νὰ εὕρῃ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεώς του ἐν τῇ οἰκογενειακῇ εὐημερίᾳ, ἂν δὲν κατορθώσῃ νὰ ἐξοικονομῇ ἁπάσας τὰς ἀνάγκας του, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγαθῆς σας πολιτικῆς. Ὅλοι, ὅλοι, θέλομεν, ζητοῦμεν, ν' ἁρπάσωμεν, νὰ κλέψωμεν, νὰ φαγωμεν σήμερα ἀπὸ τὸ δύσμοιρον ἔθνος μας.

Τώρα ὁ μπαμπᾶς συνέσπασεν ἀλγεινῶς τὸ πρόσωπόν του· ἐγὼ εἶχα διάθεσιν πλέον νὰ πιάσω ἀπὸ τὸν λαιμὸν τὸν ἀξιότιμον ἐκεῖνον κύριον καὶ νὰ τὸν πνίξω ἔτσι μιά, ποῦ νὰ τελειώναμεν. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἔπνιξα, κ' ἐξηκολούθησεν:

— Ἐλᾶτε, ἐσεῖς, ὕστερα κύριε Α ἢ σεῖς κ. Β, ἢ ἕνας ἄλλος καὶ πεῖτέ μας, ὅτι εἰμπορεῖ νὰ ζήσῃ κανεὶς εἰς τὴν πατρίδα του ἀκολουθῶν ἑτέραν τῆς τετριμμένης ὁδόν· κοπιᾶστε νὰ ἐμφανισθῆτε εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπὸ μίαν ἄλλην ἰδιότητα, ἄνθρωπος, κ' ἐκφράσετε τὰς ἰδέας τοῦ ἐγκεφάλου σας. Κουφοῦ καμπάνα κ' ἂν βαρῇς, στραβὸ κ' ἂν θυμιατίζῃς, καὶ μεθυσμένο κ' ἂν κερνᾷς, ὅλα χαμένα τᾶχῃς. Πεζή, ἀληθῶς, παρομοίωσις, κ. Φωτιάδη, ἁρμόζουσα δυστυχῶς μόνον σήμερα εἰς τὴν κοινωνίαν μας, εἰς τὴν ἀνθηρὰν πολιτικήν σας...

Ὁ μπαμπᾶς πειὰ εἶχε γίνῃ φλωρί. Θεέ μου! αὐτὸς ὁ ἄθλιος τὸν ἔπνιγεν· Ἐδέησε νὰ παρεμβῶ.

— Κύρε, τοῦ εἶπα αἴφνης, μὴ τὸν ἐνοχλῆτε, σᾶς παρακαλῶ, περισσότερον, δὲν τὸν βλέπετε; θὰ λιποθυμήσῃ...

Ὁ ἀξιότιμος κύριος ... ἐξέβαλε τὸν πῖλόν του, ἐχαιρέτησεν εὐγενῶς, ζητήσας συγγνώμην, καὶ ἤναψε σιγάρον ἐπισκοπῶν τὰς ἐκτὸς τῆς ἁμάξης φυτείας τοῦ σταριδοκάρπου, καὶ δὲν τὸν ξαναεῖδα πλέον ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ Αἰγίου.

Εἰς τὰς Πάτρας ἐμείναμεν μίαν ἡμέραν ὁλόκληρον. Ἐκεῖ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον *Πατρῶν* ἦσαν συνηγμένοι ὅλοι οἱ Ἔπαρχοι τοῦ νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας. Ἐγνωρίσθημεν ὅλοι· ἄλλοι ἐπήγαινον οἰκογενειακῶς εἰς τὴν θέσιν των, καὶ ἄλλοι ἐντελῶς μόνοι. Ὁ μπαμπᾶς ἐζωπυρήθη μεγάλως ἀνακατευθεὶς μαζί των. Ὁ καϋμένος ἠσθάνετο ὅλην τὴν ἀγαλίασιν τῶν παλαιῶν νεανικῶν ἡμερῶν του ἐκ τῆς συναναστροφῆς ὅλων ἐκείνων τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων.

Νύχτα μεσάνυχτα ἐπεβιβάσθημεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἀνεχώρησε πρωί, θαμβά, διὰ Μεσολόγγι. Μόλις ἐκοιμήθην ὀλίγας ὥρας καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ καταστρωμα μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Τὸ σκάφος ἔπλεεν ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς εἰσόδου τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἡ πρωία ἦτο ἀληθῶς ὡραία εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκάθισα ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ πλοιάρχου, εἰς ὃν εἶχε συστηθῇ ὁ μπαμπᾶς ἐκ Πατρῶν. Εἶχα φέρῃ μαζί μου ἕνα βιβλιάριον τοῦ Βικέλα. *Ἀπὸ Νικοπόλεως εἰς Ὀλύμπιαν*, καὶ διεξερχόμην ἀντιστρόφως μὲν τῆς πορείας μας, ἀλλὰ λίαν εὐκρινῶς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζω ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν τοποθεσιῶν τῶν πόλεων, καὶ ἐν γένει τῶν μερῶν εἰς ἃ ἐπλησίαζε τὸ πλοῖον. Μετὰ δίωρον καὶ πλέον πλοῦν ἀπεβιβάσθημεν εἰς τὴν Τουρλίδα τοῦ Μεσολογγίου.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Ο ΛΗΣΤΗΣ

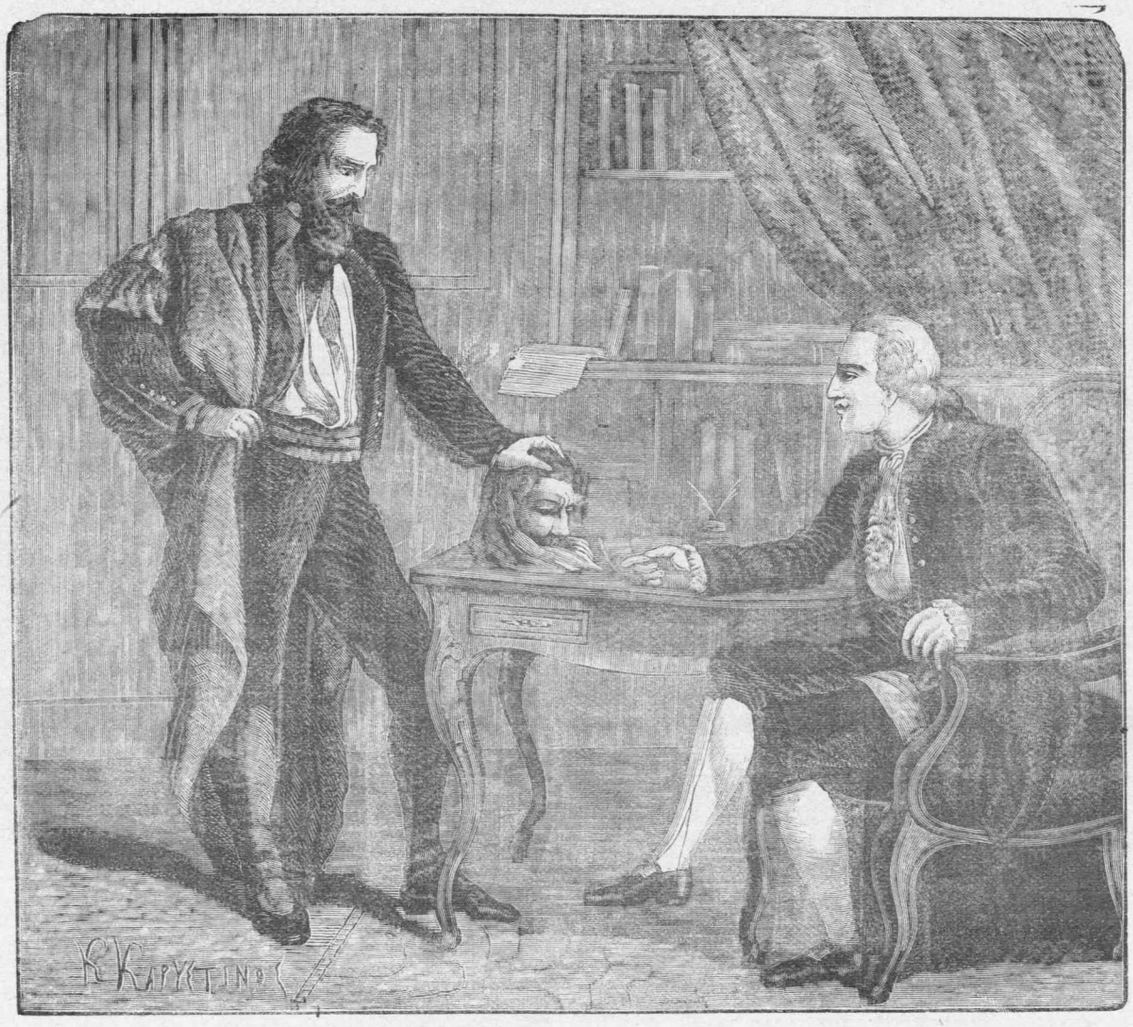

Ἀπέθηκε τὴν αἱμάσσουσαν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ γραφείου τοῦ κόμητος. (Σελ. 121).

— Τῳόντι, δὲν εἶσθε μυϊέγγικτος, τὸ γνωρίζω καλῶς.

»Ἔλεγον λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει ἢ ὑπῆρχεν ... ὅτι δὲν ἤμην μόνος ἐπὶ τοῦ δρόμου».

— Ναί ναί, ὑπῆρχον τέσσαρες χωροφύλακες.

— Ὦ ! δὲν ὁμιλῶ περὶ αὐτῶν· ὁμιλῶ περὶ ἑνὸς... ἑνὸς ἁμαξίου. Ἰδοὺ ὅτι τὸ εἶπα ἐπὶ τέλους.

— Τὸ ὁποῖον φεύγοντες θέλετε ἐπίσης παραλάβει.

— Καὶ ἄθικτον ;

— Χμ ! θὰ λείψουν, ὑπέλαβεν ὁ Βροῦνος, ἀσήμαντα πράγματα σχετικῶς πρὸς τὸ ποσόν.

»Θὰ κρατήσω μόνον ὅσα ἀπολύτως μοὶ ἀναγκαιοῦσιν».

— Καὶ σᾶς ἀναγκαιοῦσι πολλά ;

— Τρεῖς χιλιάδας οὐγγιῶν.

— Καλά, εἶσθε πολὺ δίκαιος, εἶπεν ὁ ἐνωμοτάρχης, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν θέσιν σας δὲν θὰ εἶχον τὴν λεπτότητά σας.

— Ἄλλως τε, ἐστὲ ἥσυχος, θὰ σᾶς δώσω ἀπόδειξιν παραλαβῆς εἶπεν ὁ Βροῦνος.

— Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἀποδείξεων, ἀνέκραξεν ὁ ἐνωμοτάρχης ἐγειρόμενος, εἰπέτε μοι, ὑπῆρχον ἔγραφα εἰς τὸ ἐφίππιόν μου ;

— Μὴ ἀνησυχῆτε, ὑπέλαβεν ὁ Βροῦνος, ἰδοὺ αὐτά.

— Ἄ ! μεγάλην θὰ μοὶ παρείχετε ἐκδούλευσιν ἂν μοὶ τὰ ἀποδίδετε.

— Ναί, ἐννοῶ, ἀπήντησεν ὁ Βροῦνος, διότι ἐβεβαιώθην περὶ τῆς σημασίας των.

»Τὸ πρῶτον εἶνε τὸ διάταγμα τοῦ προβιβασμοῦ σας εἰς

τὸν βαθμὸν τοῦ ἐνωμοτάρχου, καὶ προσέθηκα εἰς αὐτὸ ὑστερόγραφον πιστοποιοῦν ὅτι ἡ διαγωγὴ ἣν ἐπεδείξατε σᾶς καθιστᾷ ἄξιον τοῦ βαθμοῦ τοῦ στρατάρχου.

»Τὸ δεύτερον εἶνε ἡ ἔκθεσις τῶν χαρακτηριστικῶν μου. Ἐπέφερα μικρὰς τινὰς διορθώσεις ἐπ' αὐτῆς, ἰδίως εἰς τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα.

»Ἐπὶ τέλους τὸ τρίτον εἶνε ἐπιστολὴ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ ἀντιβασιλέως πρὸς τὴν κόμησσαν Γέμμαν τοῦ Καστὲλ Νόβο, καὶ τρέφω πρὸς αὐτὴν ἱκανὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ φρούριόν της, ὅπερ μοὶ παρέχει ὡς κατοικίαν, ὥστε νὰ παρεμβάλλω προσκόμματα εἰς τὴν ἐρωτικήν σας ἀλληλογραφίαν. Ἰδοὺ λοιπὸν τὰ ἔγγραφά σας, γενναῖέ μου.

»Ἂς πίωμεν μίαν ἀκόμη φορὰν καὶ κοιμηθῆτε ἡσύχως.

»Αὔριον εἰς τὰς πέντε, ἀναλαμβάνετε τὴν πορείαν σας.

»Φρονιμώτερον, πιστεύσατέ με, τὸ νὰ ταξειδεύητε ἐν ἡμέρᾳ ἢ τὴν νύκτα.

»Διότι δὲν θὰ ἔχητε ἴσως πάντοτε τὴν ἀγαθὴν τύχην, νὰ πίπτητε εἰς τόσον καλὰς χεῖρας».

— Μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Θωμάσσης συνθλίβων τὰ ἔγγραφά του.

»Καὶ μοὶ ἐμποιεῖτε τὴν ἐντύπωσιν ἀνδρὸς πολὺ ἐντιμοτέρου τόσων ἀνθρώπων τιμίων τοὺς ὁποίους γνωρίζω».

— Χαίρω διότι σᾶς ἀφίνω ν' ἀναπαυθῆτε μὲ παρομοίας ἰδέας, θὰ κοιμηθῆτε ἡσυχώτερος.

»Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὀφείλω νὰ σᾶς προειδοποιήσω ὅπως μὴ καταβῆτε εἰς τὴν αὐλήν, διότι οἱ σκύλοι μου δυνατὸν νὰ σᾶς κατεβρόχθιζον».

— Εὐχαριστῶ διὰ τὴν πληροφορίαν, ἀπήντησεν ὁ ἐνωμοταρχης.

— Καληνύκτα, εἶπεν ὁ Βροῦνος.

Καὶ ἐξῆλθεν ἀφήσας τὸν ἐνωμοτάρχην ἐλεύθερον νὰ παρατείνῃ ἐπ' ἀόριστον τὸ δεῖπνόν του ἢ νὰ κατακλιθῇ.

Τὴν ἐπαύριον, εἰς τὰς πέντε, ὡς εἶχε συμφωνηθῆ, ὁ Βροῦνος εἰσῆλθεν ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ ἀνθρώπου ὃν ἐξένιζε.

Τὸν εὗρεν ὄρθιον καὶ ἕτοιμον δι' ἀναχώρησιν.

Κατέβη μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν ὡδήγησεν εἰς τὴν θύραν.

Ἐκεῖ εὗρον τὸ ἁμάξιον ἐζευγμένον καὶ ἵππον ἐξαίρετον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφρόντισαν νὰ μεταφέρωσιν ὅλην τὴν ἀποσκευὴν ἐκείνου ὃν τοῦ Ἀλῆ τὸ ὑταγάνιον εἶχε καταστήσει ἀνίκανον πρὸς ὑπηρεσίαν.

Ὁ Βροῦνος παρεκάλεσε τὸν φίλον του Θωμάσσην νὰ δεχθῇ αὐτὸ τὸ δῶρον ὡς ἐνθύμιον.

Ὁ ἐνωμοτάρχης τὸ ἐδέχθη ἄνευ πολλῶν παρακλήσεων.

Ἀνῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του, ἐμαστίγωσε τὸν εἰς τὸ ἁμάξιον ἐζευγμένον ἵππον, καὶ ἀνεχώρησε καταμαγευμένος φαινόμενος ἐκ τῆς νέας του γνωριμίας.

Ὁ Βροῦνος τὸν ἠπένιζεν ἀπομακρυνόμενον.

Εἶτα, ἀφοῦ εὑρέθη εἰκοσάδα βημάτων μακράν :

— Πρὸ πάντων, τῷ ἔκραξε μὴ λησμονήσητε νὰ ἐγχειρήσητε εἰς τὴν ὡραίαν κόμησσαν Γέμμαν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πρίγκηπος Καρίνη.

Ὁ Θωμάσσης ἐπένευσε διὰ τῆς κεφαλῆς.

Καὶ ἐγένετο ἄφαντος εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ.

Ἤδη, ἐὰν οἱ ἀναγνῶσταί μας ἐρωτῶσι πῶς ὁ Πασχάλης Βροῦνος δὲν ἐφονεύθη ἀπὸ τὴν σφαῖραν τῆς καραβίνας τοῦ Παύλου Θωμάσση, τοῖς ἀποκρινόμεθα ὅ,τι εἰς ἡμᾶς ἀπήντησεν ὁ κύριος Καῖσαρ Ἀλλέττος, ὁ συμβολαιογράφος τοῦ Καλβαρούσου :

— Διότι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, καθ' ὁδόν, ἀπὸ τῆς τριόδου μέχρι τοῦ φρουρίου, ὁ λῃστὴς εἶχε προνοήσῃ ν' ἀφαιρέσῃ τὴν σφαῖραν ἀπὸ τῆς καραβίνας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Παῦλον Θωμάσσην, αὐτὸς εὗρεν ἁπλούστερον νὰ πιστεύῃ τὴν πρᾶξιν ὡς προϊὸν μαγείας.

Παραδίδομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὰς δύο γνώμας, καὶ τοὺς ἀφίνομεν ἐλευθέρους νὰ υἱοθετήσωσιν ὁποίαν ἐκ τῶν δύο προτιμῶσιν.

Ζ'

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὅτι ὁ κρότος παρομοίων κατορθωμάτων δὲν ἔμενε περιωρισμένος ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ χωρίου Βώσου.

Οὕτω ἡ Σικελία ὅλη ἀντήχει ἐκ τῶν κατορθωμάτων τοῦ παρατόλμου λῃστοῦ ὅστις ἔμενεν ὀχυρωμένος εἰς τὸ φρούριον Καστὲλ Νόβο, καὶ ὅστις, ἐκεῖθεν, ὡς ἀετός, προσέπιπτεν ἐπὶ τῆς πεδιάδος, ὁτὲ μὲν ἵνα προσβάλῃ τοὺς μεγάλους, ὁτὲ δὲ ἵνα προασπίσῃ τοὺς μικρούς.

Οἱ ἀναγνῶσταί μας ἑπομένως δὲν θὰ ἐκπλαγῶσιν ἀκούοντες ἀπαγγελλόμενον τ' ὄνομα τοῦ ἡμετέρου ἥρως ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ πρίγκηπος Βουτέρα, ὅστις ἐδίδεν ἑσπερίδα ἐν τῷ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ναυτικοῦ μεγάρῳ του.

Μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ πρίγκηπος ὃν ἤδη γνωρίζομεν, φανταζεται τις εὐκόλως ὁποῖαι τινὲς ὤφειλον νὰ ὦσιν αἱ παρ' αὐτοῦ διδόμεναι ἑσπερίδες.

Ἡ παροῦσα ἰδίως ἦτο θαυμασίως μεγαλοπρεπής.

Ἦτο μαγεία τις ἐκ τῶν ἀπαντωμένων μόνον εἰς τοὺς ἀραβικοὺς μύθους.

Καὶ ἡ ἀνάμνησίς της δι' αὐτὸ ἐπέμεινεν ἀνεξίτηλος εἰς Πάνορμον, καίτοι ἡ Πάνορμος εἶνε ἡ πόλις τῶν μαγειῶν.

Φαντάσθητε αἰθούσας μεγαλοπρεπεῖς, ἐξ ὁλοκλήρου κεκαλυμμένας διὰ κατόπτρων, ἀπὸ δαπέδου μέχρις ὀροφῆς, καὶ ἀγούσας τὰς μὲν εἰς διόδους μὲ ἄνθη, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἐκρέμαντο αἱ λαμπρότεραι τῶν σταφυλῶν τῶν Συρακουσῶν καὶ τῆς Λιπάρας· τὰς δὲ πρὸς τετράγωνα ἐκ πορτοκαλλεῶν καὶ ροιῶν μὲ ἄνθη καὶ καρπούς.

Εἰς τὰς πρώτας ἐχόρευον τοὺς ἀγγλικοὺς χορούς, εἰς τὰ δεύτερα Γαλλικόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς στροβίλους, αὐτοὶ ἐχορεύοντο τριγύρω δύο εὐρειῶν λεκανῶν μαρμαρίνων, ἀπὸ ἑκάστης τῶν ὁποίων ἀνέβρυεν ὕδωρ λαμπρόν.

Ἀπὸ τῶν διαφόρων τούτων αἰθουσῶν τοῦ χοροῦ διηνοίγοντο ὁδοὶ ἐπεστρωμέναι μὲ χρυσόκονιν.

Αἱ ὁδοὶ αὗται ἦγον εἰς μικρὸν λόφον περιβαλλόμενον ὑπὸ ἀργυρῶν πηγῶν, ἐν αἷς περιείχοντο παντοειδῆ ἀναψυκτικά, καὶ σκιαζόμενον ὑπὸ δένδρων ἀπὸ τῶν ὁποίων, ἀντὶ καρπῶν φυσικῶν, ἐκρέμαντο καρποὶ ἀπεκρυσταλλωμένοι.

Τέλος, ἐπὶ κορυφῆς αὐτοῦ τοῦ λόφου, ἀντιμέτωπον πρὸς τὰς ἐκεῖ ἀγούσας ὁδούς, ἠγείρετο κυλικεῖον, προσφάτως ἀνακαινισθὲν δι' ἐσωτερικοῦ μηχανισμοῦ.

Ὡς πρὸς τοὺς μουσικούς, ἦσαν ἀόρατοι, καὶ οἱ ἦχοι μόνον τῆς ὀρχήστρας ἔφθανον μέχρι τῶν συμποτῶν.

Ἦτο ἑορτὴ διδομένη ὑπὸ πνευμάτων αἰθερίων.

Τώρα ἵνα ἐμψυχώσῃ τις τὸν μαγικὸν αὐτὸν διάκοσμον, ἂς φανταστῇ τὰς ὡραιοτέρας γυναῖκας καὶ τοὺς πλουσιωτέρους ἱππότας τῆς Πανόρμου, φέροντας τὰς λαμπροτέρας καὶ τὰς ἰδιορρυθμοτέρας τῶν περιβολῶν τοὺς μὲν τῶν δέ, μὲ τὴν προσωπίδα ἐπὶ τῆς μορφῆς ἢ εἰς τὴν χεῖρα, ἀναπνέοντας τὴν αὐτὴν ἀτμόσφαιραν, μεθυσκομένους ἐκ τῆς ἀοράτου αὐτῆς μελῳδίας ἢ ἐρωτοτροποῦντας.

Καὶ πάλιν θ' ἀπέχῃ μακρὰν τοῦ νὰ συλλάβῃ περὶ αὐτῆς τῆς ἑσπερίδος εἰκόνα ὁμοίαν πρὸς τὴν ἀνάμνησιν ἣν περὶ τῶν προσώπων τούτων ἐτήρησα ἀπὸ τῆς ἐκ Πανόρμου διαβάσεώς μου.

Μεταξὺ τῶν εἰς τὰς διόδους αὐτὰς κυκλοφορούντων ὁμίλων, ὑπῆρχέ τις ἑλκύων ἰδιαζόντως τὰ βλέμματα τοῦ πλήθους.

Ἦτο τὸ ἐπιτελεῖον ὅπερ ἐσχημάτιζε περὶ ἑαυτὴν ἡ ὡραία κόμησσα Γέμμα, καὶ ὅπερ ἔσυρε κατόπιν της ὡς ἄστρον τι τοὺς δορυφόρους του.

Προσήρχετο τὴν στιγμὴν αὐτὴν μετὰ συνοδείας ἐκ πέντε ἀτόμων υἱοθετησάντων, ὁμοίως μὲ ἐκείνην, τὴν ἀμφίεσιν τῶν νεαρῶν δεσποινῶν καὶ τῶν νεαρῶν ἀρχόντων οἵτινες, ἐν τῇ

λαμπρᾷ εἰκόνι τῇ σχεδιασθείσῃ ὑπὸ τοῦ χρωστῆρος τοῦ Ὀρκανια ἐπὶ τῶν τειχῶν τοῦ Κάμπο Σάντο τῆς Πίζης, ψαλλουσι καὶ διασκεδάζουσιν ἐνῷ ὁ θάνατος ἔρχεται νὰ κρούσῃ εἰς τὴν θύραν των.

Ἡ ἐνδυμασία αὕτη τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἡ τόσον ἀφελὴς ἅμα καὶ χαρίεσσα ἐφαίνετο ἐκλεγεῖσα ἐπίτηδες ἵνα κάλλιον ἐπιδεικνύῃ τὸ εὔρυθμον τῶν μελῶν τῆς κομήσσης.

Καὶ προὐχώρει αὕτη ἐν μέσῳ ψιθύρων θαυμασμοῦ.

Τὴν συνώδευεν αὐτὸς οὗτος ὁ πρίγκηψ Βουτέρας, ὅστις, μετημφιεσμένος εἰς Μανδαρῖνον, τὴν εἶχεν ὑποδεχθῆ πρὸ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου.

Καὶ τὴν ὡδήγει ἵνα τὴν παρουσιάσῃ, ἔλεγε, πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας.

Ὡς πάντες εἴκαζον ὅτι ἦτο τοῦτο νεά τις ἔκπληξις παρεσκευασμένη ὑπὸ τοῦ ἀμφιτρύωνος, παρηκολούθουν τὸν πρίγκηπα μετὰ σπουδῆς.

Καὶ τὸ ἐπιτελεῖον ἐγίνετο πολυπληθέστερον ἀνὰ πᾶν βῆμα.

Ὁ μανδαρῖνος ἐστάθη παρὰ τὴν εἴσοδον παγόδας φυλασσομένης ὑπὸ δύο κινέζων στρατιωτῶν.

Ἐφ' ἑνὶ νεύματι, ἠνέῳξαν οἱ δύο οὗτοι τὴν θύραν διαμερίσματος, περικοσμήτου ὅλου διὰ ξενικῶν ἀντικειμένων, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου, ἐπὶ κρηπίδος, ἐκάθητο, ἐν μεγαλοπρεπεῖ Κινεζικῇ περιβολῇ ἥτις αὐτὴ μόνη εἶχε στοιχίσει 30,000 φράγκων, ἡ πριγκήπισσα Βουτέρα.

Μόλις ἰδοῦσα τὴν κόμησσαν, ἠγέρθη αὕτη καὶ προὐχώρησε πρὸς δεξίωσίν της ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἐπιτελείου ἀξιωματικῶν, καὶ μανδαρίνων φερόντων περιβολὰς λαμπροτέρας καὶ μᾶλλον ἀλλοκότους τὰς μὲν τῶν δέ.

Ἡ ἐμφάνισις αὕτη εἶχέ τι τὸ τόσῳ ἀνατολικὸν καὶ τὸ φανταστικόν, ὥστε ὅλη ἡ ὁμήγυρις, ἡ ἐξῳκειωμένη ἄλλως τε εἰς τὰς πολυτελείας, ἀνέδωκεν ἐπιφώνησιν ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ.

Περιεστοίχουν τὴν πριγκήπισσαν πανταχόθεν.

Ἔψαυον τὴν κατάστικτον ἐκ πολυτίμων λίθων ἐσθῆτά της.

Ἀνεκίνουν τοὺς χρυσοῦς κωδωνίσκους τοῦ εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντος πίλου της.

Καὶ ἀπέστρεψαν πρὸς στιγμὴν τὴν προσοχὴν των ἀπὸ τῆς Γέμμας, ἵνα προσηλωθῶσιν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν.

Εἷς ἕκαστος τὴν ἐθαύμαζε καὶ τῇ ἐπεδαψίλευεν ἐπαίνους.

Καὶ μεταξὺ τῶν ἀπονεμόντων τὰς φιλοφρονήσεις καὶ τῶν θαυμαστῶν τῶν μᾶλλον ἐνθέρμων συγκατελέγετο ὁ λοχαγὸς Ἀλταβίλλας, ὃν ὁ πρίγκηψ εἶχεν ἐξακολουθήσει νὰ δέχηται εἰς τὰ γεύματά του, πρὸς ἄκραν ἀπελπισίαν τοῦ οἰκονόμου του, καὶ ὅστις, χάριν μεταμφιέσεως, ἀναμφιβόλως, εἶχε φορέσει τὴν μεγάλην του στολήν.

— Λοιπόν! εἶπεν ὁ πρίγκηψ Βουτέρας πρὸς τὴν κόμησσαν Καστὲλ Νόβο, τί φρονεῖτε σεῖς περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας;

— Φρονῶ, ἀπήντησεν ἡ Γέμμα. ὅτι πρὸς εὐτυχίαν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Φερδινάνδου Δ'. ὁ πρίγκηψ Καρίνης ἀπουσιάζει τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς Μεσσήνην.

»Διότι μὲ τὴν καρδίαν του ἦν καλῶς γνωρίζω, ἠδύνατο, δι' ἓν τῆς κόρης βλέμμα, νὰ ἐγκατέλειπε τὴν Σικελίαν εἰς τὸν πατέρα, πρᾶγμα ὅπερ θὰ μᾶς ἠνάγκαζε νὰ ἐκάμνομεν νέας λειτουργίας διὰ τοὺς Κινέζους».

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὁ πρίγκηψ τοῦ Μογκάδα Πατέρνου, ἐνδεδυμένος ὡς λῃστὴς τῆς Καλαβρίας, ἐπλησίασε πρὸς τὴν πριγκήπισσαν.

— Ἡ Αὐτῆς Ὑψηλότης θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν εἰδημοσύνην μου νὰ ἐξετάσω τὴν μεγαλοπρεπῆ της περιβολήν;

— Λατρευτὴ κόρη τοῦ Ἡλίου, εἶπεν ὁ λοχαγὸς Ἀλταβίλλας, ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν πριγκήπισαν, προσέχετε καλῶς τοὺς χρυσοῦς σας κωδωνίσκους, διότι ἔχετε νὰ κάμητε μὲ τὸν Πασχάλην Βροῦνον.

— Ἡ πριγκήπισσα θὰ ἦτο ἐν πλειοτέρᾳ ἀσφαλείᾳ πλησίον τοῦ Πασχάλη Βρούνου, εἶπε φωνή τις, ἢ πλησίον ἑνὸς παρασημοφορημένου ὃν γνωρίζω.

»Ὁ Πασχάλης Βροῦνος εἶνε φονεὺς καὶ ὄχι λωποδύτης.

»Εἶνε λῃστὴς καὶ ὄχι βαλαντιοτόμος».

— Ὡραία ἀπάντησις, ὑπέλαβεν ὁ πρίγκηψ Βουτέρας.

Ὁ λοχαγὸς ἔδηξε τὰ χείλη.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἐξηκολούθησεν ὁ πρίγκηψ Καθολικός, εἶσθε ἐν γνώσει τῆς τελευταίας του ἀνδραγαθίας;

— Τίνος;

— Τοῦ Πασχάλη Βρούνου.

— Ὄχι· τί ἔχει κάμει;

— Ἐσταμάτησε τὸν εἰς Πάνορμον ἀπεσταλμένον τοῦ πρίγκηπος Καρίνη.

— Τὰ λύτρα μου! εἶπεν ὁ πρίγκηψ τοῦ Πατέρνου.

— Ὦ! Θεέ μου, ναί, Ἐξοχώτατε.

— Διάβολε!

»Ἀρκεῖ τουλάχιστον ὁ βασιλεὺς νὰ μὴ μοῦ ἐγείρῃ ἀπαιτήσεις καὶ ἐκ δευτέρου! ὑπέλαβεν ὁ Μογκάδα».

— Ἡ ὑμετέρα ἐξοχότης ἂς ἡσυχάσῃ, εἶπεν ἡ αὐτὴ φωνὴ ἡ πρὸ μικροῦ ἀπαντήσασα εἰς τὸν Ἀλταβίλλαν.

«Ὁ Πασχάλης Βροῦνος τριακοσίας μόνον οὐγγίας παρέλαβεν ἐκ τοῦ ποσοῦ».

— Καὶ πῶς γνωρίζετε τοῦτο, ἄρχον Ἀλβανέ; ἠρώτησεν ὁ πρίγκηψ Καθολικός, ὅστις ἐτύγχανε πλησίον τοῦ ὁμιλοῦντος.

Ἦτο δὲ ὁ ὁμιλῶν ὡραῖος νεανίας εἰκοσιέξ ἢ εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν, φέρων τὴν περιβολὴν τῆς Βίνας[1].

— Ἤκουσα νὰ τὸ διηγοῦνται, ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ Ἀλβανὸς παίζων μὲ τὸ ὑαταγάνιόν του.

»Ἄλλως τε, ἂν ἡ ὑμετέρα Ἐξοχότης ἀγαπᾷ πληροφορίας θετικωτέρας, ἰδοὺ ἄνθρωπος ὅστις δύναται νὰ σᾶς παράσχῃ τοιαύτας».

Ἐκεῖνος ὃν ὑπεδείκνυεν εἰς τὴν κοινὴν περιέργειαν δὲν ἦτο ἄλλος τις εἰμὴ ὁ ἀρχαῖός μας γνώριμος Παῦλος Θωμάσσης.

Πιστὸς εἰς τὴν ἀποστολήν του, ὁ ἐνωμοτάρχης, εἶχε σπεύσει νὰ προσέλθῃ, ἅμα τῇ ἀφίξει του, εἰς τῆς κομήσσης τοῦ Καστὲλ Νόβο.

Μὴ εὑρὼν δὲ αὐτὴν κατ' οἶκον καὶ μαθὼν τὴν εἰς τὴν ἑσπερίδα μετάβασίν της, ἐπωφελήθη τῆς ἰδιότητός του ὡς ἀπεσταλμένου τοῦ βασιλέως.

Καὶ τοιουτοτρόπως εἰσέδυσεν ἐντὸς τῶν κήπων τοῦ πρίγκηπος Βουτέρα.

Ἐν ἀκαρεῖ ὁ ἐνωμοτάρχης εἶδεν ἑαυτὸν περιστοιχούμενον παρ' ὅλων καὶ καταστάντα τὸ κέντρον παμμεγίστου κύκλου καὶ τὸ ἀντικείμενον μυρίων ἐρωτήσεων.

Ἀλλ' ὁ Παῦλος Θωμάσσης ἦτο, ὡς ἔχομεν ἴδει ἀνὴρ γενναῖος ὅστις δυσκόλως ἐπτοεῖτο.

Ἡ πρώτη του λοιπὸν πρᾶξις ὑπῆρξε τὸ νὰ ἐγχειρίσῃ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πρίγκηπος πρὸς τὴν κόμησσαν.

— Πρίγκηψ, εἶπεν ἡ Γέμμα μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ἣν εἶχε λάβει, ἡ ἑσπερίς σας δικαίως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἑσπερὶς ἀποχαιρετισμοῦ δι' ἐμέ.

»Ὁ ἀντιβασιλεὺς μὲ διατάττει ν' ἀπέλθω εἰς Μεσσήνην.

»Καί, ὡς πιστή του ὑπήκοος, τίθεμαι εἰς πορείαν ἀπὸ τῆς αὔριον.

»Εὐχαριστῶ, φίλε μου, ἐξηκολούθησε, προσφέρουσα τὸ βαλάντιόν της πρὸς τὸν Παῦλον Θώμασσην.

»Τώρα δύνασθε ν' ἀποσυρθῆτε».

Ὁ Θωμάσσης προσεπάθησε νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ἀδείας ἣν ἡ κόμησσα τῷ παρεῖχεν.

Ἀλλὰ τόσῳ στενῶς τὸν περιεκύκλωσαν πανταχόθεν, ὥστε πᾶσα ἀπόπειρα φυγῆς ἀπέβαινε ματαία.

Ἐδέησε νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ἐλευθερίαν του ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ν' ἀφηγεῖτο τὰ τῆς συναντήσεώς του μετὰ τοῦ Πασχάλη Βρούνου.

1. Ἀλβανική τις ἀποικία.

Ἀφηγήθη τὰ διατρέξαντα, ὁμολογουμένως, μὲ ὅλην τὴν ἁπλοϊκότητα, τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸ ἀληθὲς θάρρος.

Εἶπε δίχως οὐδὲν νὰ προσθέσῃ, πρὸς τὸ ἀκροατήριόν του, τίνι τρόπῳ ἐγένετο δεσμώτης.

Ἀφηγήθη πῶς τὸν μετέφεραν εἰς τὸ φρούριον τοῦ Καστὲλ Νόβο, πῶς ἐπυροβόλησεν ἄνευ ἀποτελέσματος ἐπὶ τοῦ λῃστοῦ.

Καὶ τέλος ἀνέφερε πῶς ἐκεῖνος τὸν προέπεμψε, δωρήσας αὐτῷ λαμπρὸν ἵππον ἀντὶ τοῦ φονευθέντος ἰδικοῦ του.

Ὅλοι ἠκροάσθησαν τὴν φιλαλήθη ἀφήγησιν, μὲ τὴν σιγὴν τῆς προσοχῆς καὶ τῆς πίστεως.

Εἰς μόνον ἐποίει ἐξαίρεσιν, ὁ λοχαγὸς Ἀλταβίλλας, ὅστις ἐξήνεγκε δισταγμούς τινας ἐπὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐντίμου ἐνωμοτάρχου.

Ἀλλ' εὐτυχῶς διὰ τὸν Παῦλον Θωμάσσην, ὁ πρίγκηψ Βουτέρας προσῆλθεν ὁ ἴδιος ἀρωγός του.

— Στοιχηματίζω προθύμως, εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τὸ ἀληθέστερον τῶν ὅσων ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀφηγήθη.

»Διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ λεπτομέρειαι μοὶ φαίνονται τελείως ἀνήκουσαι εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Βρούνου.

— Τὸν γνωρίζετε λοιπόν ; ἠρώτησεν ὁ πρίγκηψ τοῦ Μογκάδα Πατέρνου.

— Ἔχω διέλθει μίαν νύκτα μαζῆ του, ἀπήντησεν ὁ πρίγκηψ Βουτέρας.

— Καὶ ποῦ λοιπόν ;

— Ἐπὶ τῶν γαιῶν σας.

Τότε ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ πρίγκηπος.

Ἀφηγήθη τίνι τρόπῳ ὁ Πασχάλης καὶ αὐτὸς εἶχον συναντηθῆ εἰς τὴν καστανέαν τῶν ἑκατὸν ἵππων.

Τίνι τρόπῳ αὐτός, ὁ πρίγκηψ Βουτέρας τῷ εἶχε προτείνει ἐκδούλευσιν ἣν δὲν ἐδέχθη, καὶ πῶς τῷ εἶχε δανείσει τριακοσίας οὐγγίας.

Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἀφήγησιν, ὁ πρίγκηψ Ἀλταβίλλας δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἱλαρότητά του.

— Καὶ νομίζετε ὅτι θὰ σᾶς τ' ἀνταποδώσῃ, ἄρχον; τῷ εἶπεν.

— Εἶμαι περὶ τούτου βέβαιος, ἀπήντησεν ὁ πρίγκηψ.

— Ἐφ' ὅσον πραγματευόμεθα αὐτὸ τὸ θέμα, διέκοψεν ἡ πριγκήπισσα Βουτέρα, ὑπάρχει τις ἄλλος ἀκόμη ἐν τῇ ὁμηγύρει ὅστις ἔτυχε νὰ ἴδῃ τὸν Πασχάλην Βροῦνον καὶ νὰ τῷ ὡμίλησεν ;

»Ἀποτροπιάζομαι τὰς ἱστορίας τῶν λῃστῶν, μὲ θανατώνουν ἐκ φόβου».

— Ὑπάρχει ἀκόμη ἡ κόμησσα Γέμμα τοῦ Καστὲλ Νόβο, ὑπέλαβεν ὁ Ἀλβανός.

Ἡ Γέμμα ἐρρίγησεν.

Ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς αὐτὴν ὡς ἵνα τὴν διερωτήσωσιν.

— Εἶνε ἀληθές ; ἀνέκραξεν ὁ πρίγκηψ.

— Ναί, ἀπήντησε φρικιῶσα ἡ Γέμμα.

»Ἀλλὰ τὸ εἶχον λησμονήσει».

— Τὸ ἐνθυμεῖται ἐκεῖνος, ἐψιθύρισεν ὁ νεανίας.

Ὅλοι περιεστοίχισαν τὴν κόμησσαν.

Μάτην ἡ Γέμμα ἐπειράθη ν' ἀντιστῇ.

Ἠναγκάσθη καὶ αὐτή, μὲ τὴν σειράν της, ν' ἀφηγηθῇ τὴν σκηνὴν δι' ἧς ἐκάμομεν τὴν ἔναρξιν τῆς παρούσης διηγήσεως.

Ἐξέθηκε πῶς ὁ Βροῦνος εἶχεν εἰσδύσει ἐν τῷ θαλάμῳ της.

Ἀφηγήθη τὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ πρίγκηψ τὸν ἐπυροβόλησε, καὶ πῶς ἐκεῖνος, πρὸς ἐκδίκησιν, εἶχεν εἰσβάλει εἰς τὴν ἔπαυλιν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων, καὶ ἐφόνευσε τὸν σύζυγον τῆς Τερέζας.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἦτο ἡ φοβερωτέρα ὅλων.

Οὕτω δὲ καὶ εἰς τὰ πνεύματα τῶν ἀκροατῶν ἀφῆκε βαθεῖαν συγκίνησιν.

Εἶδός τι φρικιάσεως διέτρεξεν ὅλην τὴν ὁμήγυριν.

Καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον τόσαι ἐκεῖ μεταμφιέσεις καὶ τόσα κοσμήματα, οὐδόλως θὰ ἐπίστευέ τις ὅτι παρίστατο εἰς ἑορτήν.

— Εἰς τὴν τιμήν μου, εἶπεν ὁ λοχαγὸς Ἀλταβίλλας, ρηγνύων πρῶτος τὴν σιγήν, ὁ λῃστὴς τὸ μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων του διέπραξε διαχύσας τοιαύτην σκυθρωπότητα εἰς τὴν ἑσπερίδα.

»Ὅλα του τὰ ἄλλα θὰ τῷ τὰ ἐσυγχώρουν.

»Ἀλλὰ δι' αὐτό, ὁρκίζομαι εἰς τὰς ἐπωμίδας μου ὅτι θὰ τὸν ἐκδικηθῶ.

»Καί, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης κηρύττομαι διώκτης του».

— Ὁμιλεῖτε σοβαρῶς, λοχαγὲ Ἀλταβίλλα ; εἶπεν ὁ Ἀλβανός

— Ναί, ἐπὶ τῆς τιμῆς μου.

»Καὶ διαβεβαιῶ ἐδῶ ὅτι οὐδὲν ἐπιθυμῶ διακαέστερον τοῦ νὰ εὑρεθῶ ἀντιμέτωπος πρὸς ἐκεῖνον».

— Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε ἀδύνατον, εἶπε ψυχρῶς ὁ Ἀλβανός.

— Εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ μοὶ παρεῖχεν αὐτὴν τὴν ἐκδούλευσιν, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀλταβίλλας, θὰ ἔδιδον...

— Περιττὸν νὰ προσδιορίζητε ἀμοιβάς, λοχαγέ.

»Γνωρίζω ἕνα ἄνθρωπον ὅστις θὰ σᾶς παράσχῃ τὴν ἐκδούλευσιν δωρεάν».

— Καὶ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ποῦ ἠδυνάμην νὰ τὸν συνήντων ; ὑπέλαβεν ὁ Ἀλταβίλλας ὑποκρινόμενος μειδίαμα ἀμφιβολίας.

— Ἐὰν ἀγαπᾶτε νὰ μὲ ἀκολουθήσητε, ἀναλαμβάνω νὰ σᾶς τὸν ὑποδείξω.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Ἀλβανὸς ἀπεμακρύνθη ὡσεὶ ἵνα προσκαλέσῃ τὸν λοχαγὸν νὰ βηματίσῃ ὄπισθέν του.

Ὁ λοχαγὸς ἐδίσταση πρὸς στιγμήν.

Ἀλλὰ τόσον εἶχε προθῆ ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του ὥστε δύσκολος ἦτο πλέον ἡ ὑποχώρησις.

Ὅλων τὰ βλέμματα εἶχον στραφῆ πρὸς ἐκεῖνον.

Κατενόησεν ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἀδυναμία θὰ τῷ κατέστρεφε τὴν ὑπόληψιν.

Ἄλλως τε ἐξελάμβανε τὴν πρότασιν δι' ἀστεϊσμόν.

— Ἐμπρός, ἀνέκραξε, τὰ πάντα πρὸς τιμὴν τῶν κυριῶν!

Καὶ παρηκολούθησε τὸν Ἀλβανόν.

— Γνωρίζετε τίς εἶνε αὐτὸς ὁ νέος ἄρχων ὁ μετημφιεσμένος εἰς Ἀλβανόν ; ἠρώτησε διὰ φωνῆς τρεμούσης ἡ κόμησσα τὸν πρίγκηπα Βουτέραν.

— Ὄχι, εἰς τὴν πίστιν μου, ἀπήντησεν ὁ πρίγκηψ.

»Τὸν γνωρίζει κανείς ;»

Προσέβλεψαν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίθη.

— Μὲ τὴν ἄδειάν σας, εἶπεν ὁ ἐνωμοτάρχης Παῦλος Θωμάσσης φέρων τὴν χεῖρα πρὸς τὸν πῖλόν του, τὸν γνωρίζω ἐγώ.

— Καὶ ποῖος εἶνε, καλέ μου ἐνωμοτάρχα ;

— Ὁ Πασχάλης Βροῦνος, ἄρχον !

Ἡ κόμησσα ἔρρηξε κραυγὴν καὶ ἐλιποθύμησε.

Τὸ συμβεβηκὸς αὐτὸ ἔθηκε πέρας εἰς τὴν ἑσπερίδα.

Μίαν μετέπειτα ὥραν, ὁ πρίγκηψ Βουτέρας ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ἐτακτοποίει, καθήμενος πρὸ τοῦ γραφείου του, ἔγγραφά τινα, ὁπότε ὁ οἰκονόμος του εἰσῆλθε μὲ θριαμβευτικὸν τὸ ὕφος.

— Τί τρέχει, Γιάκομε ; ἠρώτησεν ὁ πρίγκηψ.

— Καλὰ σᾶς τὸ εἶχα προείπει, ἄρχον...

— Ἴδωμεν, τί μᾶς εἶχες προείπει ;

— Ὅτι ἡ ἀγαθότης σας τὸν ἐνεκαρδίου.

— Ποῖον λοιπόν ;

— Τὸν λοχαγὸν Ἀλταβίλλαν.

— Ἀλλὰ τὶ ἔχει κάμει ;

— Τί ἔχει κάμει ἄρχον ;...

»Ἐν πρώτοις, ἡ Ἐξοχότης σας ἐνθυμεῖται ὅτι τὸν εἶχα συλλάβει κρύπτοντα τὴν ἀργυρᾶν του πετσετοθήκην εἰς τὸ θυλάκιόν του.

— Ναί, καὶ ἔπειτα ;

— Συγγνώμην, καὶ ἡ Ἐξοχότης σας ἀπήντησεν ὅτι ἐφ' ὅσον περιωρίζετο εἰς τὴν ἰδικήν του πετσετοθήκην, καμμία παρατήρησις δὲν εἶχε νὰ τῷ ἐγίνετο.

— Τὸ ἐνθυμοῦμαι.

— Λοιπόν! σήμερον, ἄρχον, φαίνεται ὅτι ἀφῄρεσεν ὄχι μόνον τὴν ἰδικήν του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὰς ἀνηκούσας εἰς τοὺς γείτονάς του. Διότι λείπουν ὀκτώ.

— Τότε, τὸ πρᾶγμα διαφέρει, εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

Ἔλαβε φύλλον χάρτου καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἑξῆς:

«Ὁ πρίγκηψ Ἡρακλῆς Βουτέρας λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσῃ τὸν λοχαγὸν Ἀλταβίλλαν ὅτι, μέλλων νὰ μὴ συμμερίζεται τοῦ λοιποῦ μετ' αὐτοῦ τὰ γεύματά του, καὶ βλέπων ἑαυτὸν ἐστερημένον, ὡς ἐκ τοῦ τυχαίου αὐτοῦ περιστατικοῦ, τῆς τέρψεως τοῦ νὰ τὸν δέχηται τοῦ λοιποῦ, τὸν παρακαλεῖ νὰ δεχθῇ τὴν ἀσήμαντον δωρεὰν ἣν τῷ ἀποστέλλει ὡς ἀσήμαντον ἀντάλλαγμα εἰς τὴν διατάραξιν ἥτις ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὰς ἕξεις του.»

— Ἰδού, ἐξηκολούθησεν ὁ πρίγκηψ, ἐγχειρίζων πεντήκοντα οὐγγίας πρὸς τὸν οἰκονόμον του.

»Θὰ κομίσῃς αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν καὶ αὐτὸ τὸ χρῆμα αὔριον πρὸς τὸν λοχαγὸν Ἀλταβίλλαν.

Ὁ Γιάκομος, ὅστις ἐγνώριζεν ὅτι οὐδεμία ἐχώρει ἀντίρρησις εἰς ὅ,τι ὁ πρίγκηψ ἤθελεν εἴπει, ὑπεκλίθη καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ πρίγκηψ ἐξηκολούθησε τακτοποιῶν ἡσύχως τὰ ἔγγραφά του.

Εἶτα, μετὰ παρέλευσιν δέκα λεπτῶν, ἀκούσας θόρυβόν τινα εἰς τὴν θύραν τοῦ γραφείου του, ἤγειρε τὴν κεφαλήν.

Καὶ διέκρινεν αἴφνης εἶδός τι χωρικοῦ καλαβρίου.

Ὁ χωρικὸς αὐτὸς ἵστατο ὄρθιος παρὰ τὸ κατώφλιον τοῦ διαμερίσματός του.

Καὶ ἐκράτει τὸν πῖλόν του ἐν τῇ μιᾷ χειρὶ καὶ δέμα εἰς τὴν ἄλλην.

— Ποιὸς εἶν' ἐκεῖ; εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

— Ἐγώ, ἄρχον, ὑπέλαβε φωνή τις.

— Ποῖος, σύ;

— Ὁ Πασχάλης Βροῦνος.

— Καὶ τί ἦλθες νὰ κάμῃς;

— Ἐν πρώτοις, ἄρχον, εἶπεν ὁ Πασχάλης Βροῦνος προχωρήσας καὶ ἀνατρέψας τὸν πλήρη χρυσοῦ πῖλόν του ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἦλθα νὰ σᾶς ἐπιστρέψω τὰς τριακοσίας οὐγγίας ἃς μὲ τρόπον τόσον ὑποχρεωτικὸν μοὶ εἴχετε δανείσει.

»Ἐπλήρωσαν τὸν προορισμὸν τῶν ὃν σᾶς εἶχον εἴπει.

»Τὸ καὲν πανδοχεῖον ἐκτίσθη ἐκ νέου».

— Ἄ! ἄ! εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ λόγου· καλά! μ' εὐχαριστεῖ πολὺ αὐτό.

Ὁ Πασχάλης ὑπεκλίθη.

— Ἔπειτα, προσέθηκε μετὰ βραχεῖαν παῦσιν, ἔρχομαι νὰ σᾶς ἐπιστρέψω ὀκτὼ ἀργυρᾶς θήκας χειρομάκτρων φερούσας τὰ οἰκόσημα καὶ τοὺς τίτλους σας, καὶ τὰς ὁποίας εὗρον εἰς τὰ θυλάκια τοῦ λοχαγοῦ ὅστις πιθανῶς σᾶς τὰς εἶχε κλέψει.

— Δαίμονα! εἶπεν ὁ πρίγκηψ, περίεργον τὸ ὅτι διὰ σοῦ μοὶ ἐπιστρέφονται.

»Καὶ τώρα, τί περιέχει αὐτὸ τὸ πακέτον;»

— Αὐτὸ τὸ πακέτον περιέχει, εἶπεν ὁ Βροῦνος, τὴν κεφαλὴν ἑνὸς ἀθλίου καταχρασθέντος τῆς φιλοξενίας σας, καὶ ἣν σᾶς κομίζω ὡς δεῖγμα τῆς ἀφοσιώσεως ἣν ὤμοσα διὰ σᾶς.

Ταῦτα εἰπών, ὁ Πασχάλης Βροῦνος ἐξετύλιξε τὸ μανδύλιον, καὶ λαβὼν τὴν κεφαλὴν τοῦ λοχαγοῦ Ἀλταβίλλα ἀπὸ τῆς κόμης, τὴν ἀπέθηκεν αἱμάσσουσαν ἐπὶ τοῦ γραφείου τοῦ πρίγκηπος.

— Τί διάβολον θέλεις νὰ τὸ κάμω τοιοῦτο δῶρον; εἶπεν ὁπρίγκηψ.

— Ὅ,τι σᾶς ἀρέσκει, ἄρχον, ἀπήντησεν ὁ Πασχάλης Βροῦνος.

Εἶτα ὑπεκλίθη καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ πρίγκηψ Βουτέρας, μείνας μόνος, ἀπέμεινε πρὸς στιγμὴν μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ταλαντευόμενος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου του καὶ συρίζων τὴν ἀγαπητήν του στροφήν.

Εἶτα ἐσήμανεν.

Ὁ οἰκονόμος ἐπεφάνη.

— Γιάκομε, εἶπεν ὁ πρίγκηψ, περιττὸν νὰ ὑπάγῃς αὔριον τὸ πρωὶ εἰς τοῦ λοχαγοῦ Ἀλταβίλλα.

»Σχίσε τὴν ἐπιστολήν, κράτησον τὰς πεντήκοντα οὐγγίας καὶ ρίψε σ' τὰ σκουπίδια αὐτὸ τὸ ψοφίμι».

Η'

Καθ' ἣν ἐποχὴν διαδραματίζονται τὰ συμβάντα ἅτινα ἀφηγούμεθα, δηλαδὴ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1804, ἡ Σικελία διετέλει ἐν καταστάσει σχεδὸν ἀγρίᾳ, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὴν ἐξήγαγεν ἀμοιβαίως ἡ ἐκεῖ διαμονὴ τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου καὶ ἡ κατοχὴ τῶν Ἄγγλων.

Ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα τὴν σήμερον ἀπὸ Πανόρμου εἰς Μεσσήνην, διὰ Ταυρομενίου καὶ Κατάνης, δὲν εἶχεν ἀκόμη κατασκευασθῆ.

Καὶ ἡ μόνη, δὲν λέγομεν καλή, ἀλλ' ὑποφερτὴ ὁδὸς ἥτις ὑπῆρχε τότε ἵνα μετέβαινέ τις ἀπὸ τῆς μιᾶς πρωτευούσης εἰς τὴν ἄλλην ἦτο ἡ κατὰ μῆκος τῆς θαλάσσης ἄγουσα, διὰ τῆς Τερμίνης καὶ τοῦ Κεφάλου, καὶ ἥτις, ἐγκαταλελειμμένη χάριν τῆς νέας ἀντιπάλου της, δὲν συχνάζεται τὴν σήμερον πλέον εἰμὴ ὑπὸ καλλιτεχνῶν, ἀναζητούντων ἐκεῖ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἀπόψεις αἵτινες διανοίγονταιἀνὰ πᾶσαν στιγμήν.

Τὰ μόνα μέσα ταξειδίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῆς, ἔνθα οὐδεμία εἶχεν ἀποκαταστῆ συγκοινωνία, ἦσαν λοιπόν, τὸ πάλαι ὡς καὶ τώρα, ὁ ἡμίονος, φορεῖον μὲ δύο ἵππους, ἢ ἰδιωτικὸν ὄχημα μὲ ἵππους πρὸς ἀλλαγὴν σταλέντας ἐμπρός, καὶ ἑτοίμους πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν προτέρων ἀνὰ πᾶσαν ἀπόστασιν δεκαπέντε λευγῶν.

Οὕτω, διὰ ν' ἀπέλθῃ εἰς Μεσσήνην, ὅπου ὁ πρίγκηψ τῷ εἶχε γράψει νὰ μεταβῇ πρὸς συνάντησίν του, ἡ κόμησσα Γέμμα τοῦ Καστὲλ Νόβο, ἐν τῶν τριῶν τούτων μέσων ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἐξέλεγε.

Τὸ δι' ἡμιόνων ταξείδιον, ἦτο ἄκρως ἐπίπονον.

Τὸ δὲ φορείου, ἀνάρμοστον δι' αὐτήν, προκαλεῖ ἀφ' ἑτέρου ζάλην.

Ἡ κόμησσα ἐξέλεξεν ἑπομένως ἄνευ οὐδενὸς δισταγμοῦ τὸ δι' ὀχήματος ταξείδιον.

Καὶ ἀπέστειλεν ἐμπρὸς ἵππους πρὸς ἀλλαγήν, οἵτινες ἔμελλον νὰ περιέμενον αὐτὴν εἰς τοὺς τέσσαρας διαφόρους σταθμοὺς οὓς ὑπελόγιζεν ὅτι θὰ ἔκαμνεν.

Ἦσαν δὲ οἱ σταθμοὶ οὗτοι, ἡ Τερμίνη, τὸ Κέφαλον, ἡ Ἁγία Ἀγάθη καὶ τὸ Μελάτζον.

Πλὴν τῆς πρώτης αὐτῆς προνοίας, τῆς ἀφορώσης ἁπλῶς καὶ μόνον τὴν μεταφοράν, ὁ ἡνίοχος καὶ ἑτέραν τινὰ ὤφειλε νὰ ἐλάμβανε, τὸ νὰ εἶχεν εἰς ἓν ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων μερῶν προμήθειαν ὅσον οἷόν τε μεγαλειτέραν ζωοτροφιῶν, πρόνοια ἄλλως τε οὐσιωδεστάτη καὶ ἣν ἐνθέρμως συνιστῶμεν εἰς τοὺς ταξειδεύοντας ἐν Σικελίᾳ.

Διότι κυριολεκτικῶς οὐδὲν εὑρίσκει νὰ φάγῃ τις εἰς τὰ κατ' ἀποστάσεως ξενοδοχεῖα, καὶ διότι δὲν τρέφουσιν ἐκεῖ οἱ ξενοδόχοι τοὺς περιηγητάς, ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι τοὺς ξενοδόχους.

Οὕτω ἡ πρώτη σύστασις ἣν κάμνει τις πρὸς τὸν ἐπισκεπτόμενον τὴν Μεσσήνην καὶ ἡ τελευταία ἣν τῷ παρέχουσιν ὅτε ἐγκαταλείπει τὴν πόλιν ταύτην, εἶνε τὸ νὰ κάμῃ ἐφόδιον ἐκ ζωοτροφιῶν, ν' ἀγοράσῃ μαγειρικὰ σκεύη καὶ νὰ μισθώσῃ μάγειρον.

Ταῦτα πάντα ἐπαυξάνουσι συνήθως τοῦ ταξειδιώτου τὴν ἀκολουθίαν κατὰ δύο ἡμιόνους καὶ ἕνα ἄνθρωπον οἱ ὁποῖοι, κατὰ μέσον ὅρον ὑπολογιζόμενοι, ἐπαυξάνουσι τὴν δαπάνην κατὰ τρία δουκάτα τὴν ἡμέραν.

Ἄγγλοι τινὲς πεπειραμένοι προσθέτουσιν εἰς τὴν ἀποσκευὴν αὐτὴν καὶ τρίτον ἡμίονον ἐπὶ τοῦ ὁποίου φορτώνουσι σκηνήν, καὶ δέον νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ τελευταία αὕτη πρόνοια, ἧττον ἀπαραίτητος τῶν ἄλλων, εἶνε οὐχ ἧττον καλή. λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀξιεθρηνήτου καταστάσεως τῶν πανδοχείων ἅτινα συναντᾷ τις καθ' ὁδόν, καὶ ἐξ ἄλλου τῆς εὐκρασίας τοῦ κλίματος.

Ἐν τῶν κυρίως χαρακτηριζόντων τὰ πανδοχεῖα ταῦτα εἶνε ἀφ' ἑνὸς ἡ ἔλλειψις ζῴων ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων εἰς τὰς πρώτας τοῦ βίου ἀνάγκας, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ μυθώδης ἀφθονία ἐκείνων ἅτινα εἶνε ἱκανὰ ὅπως τὸν διαταράττωσιν.

Ἡ ἀφθονία τῶν τελευταίων τούτων τόσον εἶνε μεγάλη, ὥστε εἶδον ταξειδιώτας πεσόντας ἀσθενεῖς ἐξ ἀϋπνίας, καὶ τῶν πρώτων ἡ ἔλλειψις εἶνε τοιαύτη, ὥστε εἶδον Ἄγγλους οἵτινες, ἀφοῦ κατηνάλωσαν τὰς ζωοτροφίας των, συνεζήτουν σοβαρῶς ἂν δὲν ἔπρεπε νὰ ἔτρωγον τὸν μάγειρόν των, ὅστις τοῖς εἶχε καταστῆ παντελῶς ἄχρηστος.

Ἰδοὺ εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκετο, ἐν ἔτει 1804, ἡ γόνιμος καὶ ξανθὴ Σικελία, ἥτις, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου, ἔτρεφε τὴν Ρώμην μὲ τὸ περισσεῦον μέρος τοῦ ὅ,τι ἐδαπάνων τὰ δώδεκα ἑκατομμύρια τῶν κατοίκων της.

Ἀγνοῶ ἂν ἦτο σοφός τις γνωρίζων κατὰ βάθος τὴν ἀρχαίαν Σικελίαν, ἀλλ' ἦτο ἀναμφιβόλως παρατηρητὴς καλῶς γνωρίζων τὴν σύγχρονόν του Σικελίαν ἐκεῖνος οὗτινος παρεσκεύαζον τὸ δεῖπνον ἐν τῷ πανδοχείῳ *Δελλὰ Κρόσε*.

Τὸ πανδοχεῖον αὐτὸ ἦτο ἀκριβῶς τὸ ἐπανακτισθὲν μὲ τὰς τριακοσίας οὐγγίας τοῦ πρίγκηπος Βουτέρα.

Ἔκειτο δὲ ἐπὶ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Πανόρμου εἰς Μεσσήνην, μεταξὺ Φικάρρας καὶ Πάλτης.

Ἡ δραστηριότης τοῦ ξενοδόχου καὶ τῆς συζύγου του ἥτις, βοηθουμένη παρά τινος ξένου, κατεγίνετο παρασκευάζουσα ἰχθῦς καὶ θηράματα, ἐμαρτύρουν ὅτι ἐκεῖνος δι' ὃν τὰ ἐδέσματα ταῦτα παρεσκευάζοντο, οὐ μόνον ἠννόεει νὰ μὴ στερηθῇ τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου. ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἦτο ἐχθρὸς τοῦ περισσεύματος.

Ἤρχετο ἐκ Μεσσήνης.

Ἐταξείδευε δι' ἁμάξης καὶ ἵππων ἰδικῶν του, εἶχε σταθμεύσει ἐκεῖ, διότι τῷ ἤρεσκεν ἡ τοποθεσία, καὶ ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ κιβωτίου του τὰ χρειώδη δι' ἀληθῆ συβαρίτην καὶ διὰ τέλειον ἅμα περιηγητήν, ἀπὸ τῶν ἐπιστρώσεων μέχρι τῶν ἀσημικῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄρτου μέχρι τοῦ οἴνου.

Μόλις φθάσας, ἐζήτησε καὶ τὸν ὡδήγησαν εἰς τὸν ἐκλεκτότερον τῶν θαλάμων.

Ἀνῆψεν ἀρώματα ἐντὸς ἀργυροῦ θυμιατηρίου.

Καὶ περιέμενε νὰ ἑτοιμασθῇ τὸ γεῦμα του, ἐξηπλωμένος ἐπὶ πλουσίου τουρκικοῦ τάπητος, καὶ καπνίζων μὲ τσιμβούκιον ἐξ ἀμβάρεως τὸν μᾶλλον ἐκλεκτὸν καπνὸν τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Ἠσχολεῖτο παρακολουθῶν μετ' ἄκρας προσοχῆς τὰ νέφη τοῦ εὐώδους καπνοῦ τοῦ ἐξερχομένου ἀπὸ τοῦ στόματός του καὶ ἀνερχομένου πρὸς τὴν ὀροφήν, ὅτε ἡ θύρα τοῦ θαλάμου ἠνεώχθη.

Καὶ ὁ πανδοχεύς, ἀκολουθούμενος παρ' ἑνὸς τῶν θεραπόντων τῆς κομήσσης, ἔστη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου.

— Ἐξοχώτατε! εἶπεν ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος ἐδαφιαίως ὑποκλινόμενος.

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησε ᾠχως νὰ στραφῇ, ὁ ταξειδιώτης, μὲ ζωηρὰν προφορὰν μιλιταίου.

— Ἐξωχότατε, σταθμεύει κάτω ἡ πριγκηπέσσα Γέμμα τοῦ Καστὲλ Νόβο...

— Λοιπόν;

— Τῆς ὁποίας ἡ ἅμαξα ἐδέησε νὰ σταματήσῃ πρὸ τοῦ πτωχοῦ μου πανδοχείου.

—»Διότι ὁ εἷς ἐκ τῶν ἵππων της χωλαίνει τόσον πολὺ ὥστε ἀδυνατεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ποδείαν του.

— Καὶ ἔπειτα;

— Καὶ ἥτις ὑπελόγιζε μὴ προϊδοῦσα τὸ ἀπευκταῖον, ὅτε τὸ πρωὶ ἀνεχώρει ἀπὸ τῆς Ἁγίας Ἀγάθης, ὅτι θὰ ἔφθανε καὶ θὰ κατεκλίνετο ἀπόψε εἰς Μελάτζον, ὅπου τὴν περιέμενον οἱ πρὸς ἀλλαγὴν ἵπποι της, καὶ οὕτω κατήντησε ν' ἀπομείνῃ ἄνευ οὐδεμιᾶς προμηθείας.

— Εἰπέτε πρὸς τὴν κόμησσαν ὅτι ὁ μάγειρος καὶ τὸ μαγειρεῖόν μου εἶνε εἰς τὰς διαταγάς της.

— Μυρίας εὐχαριστίας, ἐκ μέρους τῆς κυρίας μου, Ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ θεράπων.

»Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κόμησσα εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διανυκτερεύσῃ ἐν αὐτῷ τῷ πανδοχείῳ, ἕως οὗ κομισθῶσιν οἱ πρὸς ἀντικατάστασιν ἵπποι ἀπὸ τὸ Μελάτζον, καὶ ἐπὶ πλέον στερεῖται ὁλοτελῶς ζωοτροφιῶν, ἐρωτᾷ τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα ἂν εἶχε τὴν γενναιοδωρίαν νά...

— Τὸ καλλίτερον ὅπερ ἡ κόμησσα θὰ ἔπραττεν ἦτο νὰ ἐδέχετο τὸ διαμέρισμά μου, ἕτοιμον ὡς εἶνε.

»Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, ὅστις εἶμαι συνειθισμένος εἰς τὰς κακουχίας καὶ τὰς στερήσεις, θ' ἀρκεσθῶ εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα θάλαμον.

»Καταβῆτε λοιπὸν ν' ἀναγγείλητε πρὸς τὴν κόμησσαν ὅτι δύναται ν' ἀνέλθῃ, καὶ ὅτι τὸ διαμέρισμα εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν της.

»Ἐμὲ ὁ καλός μας ξενοδόχος θὰ τοποθετήσῃ εἰς τὸ καλλίτερον μέρος, τὸ ὁποῖον ἔχει».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ξένος ἠγέρθη καὶ ἠκολούθησε τὸν πανδοχέα.

Ὡς πρὸς τὸν ὑπηρέτην, ἐκεῖνος πάραυτα κατέβη ἵνα πληρώσῃ τὴν ἀποστολήν του.

Ἡ Γέμμα ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τοῦ ταξειδιώτου ὡς τιμὴν ἀπονεμομένην εἰς βασίλισσαν παρὰ τοῦ ὑπηκόου της, καὶ ὄχι ὡς γυνὴ πρὸς ἣν ξένος τις ἀπονέμει φιλοφρόνησιν.

Τόσῳ ἦτο ἐξοικειωμένη εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὰ πάντα καμπτόμενα ὑπὸ τὴν θέλησίν της, τὰ πάντα ὑπείκοντα εἰς τὴν φωνήν της, τὰ πάντα ὑπακούοντα ἐφ' ἑνί της νεύματι, ὥστε εὗρεν ἁπλουστάτην καὶ φυσικὴν τὴν ἄκρως γενναιόδωρον τοῦ ταξειδιώτου προσφοράν.

Ἦτο ὁμολογουμένως τόσον γοητευτική, καθ' ἣν στιγμὴν ἔβαινε πρὸς τὸν θάλαμον στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς θαλαμηπόλου της, ὥστε τὰ πάντα ὤφειλον νὰ προσέκλινον πρὸ αὐτῆς.

Ἔφερε κομψοτάτην ταξειδιωτικὴν περιβολήν, ἐν εἴδει ἀμαζόνος, βραχεῖαν, στενὴν εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὴν ὀσφύν, καὶ κομβωμένην ἔμπροσθεν μὲ μετάξινα κομβία.

Τὸν τράχηλόν της εἶχε περιτετυλιγμένον ἐκ φόβου πρὸς τὸ ψύχος τῶν ὀρέων διὰ κοσμήματος ἀγνώστου ἔτι ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ἀργότερον τοσαύτην εὗρε διάδοσιν.

Ἦτο βόας, ὃν ὁ πρίγκηψ Καρίνης τῇ εἶχεν ἀγοράσει παρὰ μιλιταίου ἐμπόρου, κομίσαντος αὐτὸν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπὶ κεφαλῆς ἔφερε μικρὸν μαῦρον σκοῦφον βελούδινον. ὅμοιον πρὸς μεσαιωνικὸν κεφαλόδεσμον.

Καὶ ἀπὸ τοῦ κεφαλοδέσμου τούτου ἔπιπτον μακροὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς πλόκαμοι βοστρυχούμενοι κατὰ τὸν ἀγγλικὸν συρμόν.

Ἐν τούτοις, καίτοι διατελοῦσά ἐν γνώσει ὅτι θὰ εὕρισκε θάλαμον ἕτοιμον πρὸς δεξίωσίν της, δὲν ἠδυνήθη ἅμα εἰσελθοῦσα νὰ μὴ ἐκπλαγῇ ἐκ τῆς πολυτελείας, δι' ἧς ὁ ξένος εἶχε περιβάλει τὸ πενιχρὸν διαμέρισμα.

Ὅλα τὰ πρὸς καλλωπισμὸν σκεύη ἦσαν ἀργυρᾶ.

Τὸ λινὸν σκέπασμα τῆς τραπέζης ἦτο ἄκρας λεπτότητος.

Καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἑστίας καιόμενα ἀνατολικὰ ἀρώματα ἐφαίνοντο ἱκανὰ ὅπως ἀρωματίζωσι ἓν ὅλον σεράγιον.

— Ἰδὲ λοιπόν, Γίτσα, ἂν δὲν εἶμαι πράγματι προνομιοῦχος τῆς τύχης, εἶπεν ἡ κόμησσα.

»Εἷς ἀδέξιος ὑπηρέτης πεταλώνει κακῶς τοὺς ἵππους μου.

»Ἀναγκάζομαι νὰ κάμω σταθμόν.

»Καὶ ἀγαθός τις δαίμων, βλέπων με ἐν ἀμηχανίᾳ, δημιουργεῖ ἐπὶ τῆς διαβάσεώς μου ἀνάκτορον μαγικόν».

— Ἡ κυρία κόμησσα δὲν τρέφει καμμίαν ὑπόνοιαν περὶ τοῦ ἀγνώστου αὐτοῦ δαίμονος;

— Ὄχι, τῇ ἀληθείᾳ.

— Τὸ κατ' ἐμέ, μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ κυρία κόμησσα ὤφειλε νὰ ἐμάντευε.

— Σοὶ ὀμνύω, Γίτσα, εἶπεν ἡ κόμησσα ἀφιεμένη νὰ καταπέσῃ ἐπί τινος ἀνακλίντρου, ὅτι διατελῶ εἰς παντελῆ ἄγνοιαν.

»Ἴδωμεν, τί σκέπτεσαι σὺ λοιπόν;...

— Ἀλλὰ σκέπτομαι... Ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τὴν κυρίαν, ἂν καὶ ἡ σκέψις μου εἶνε πολὺ φυσική...

— Ὁμίλει!

— Σκέπτομαι ὅτι ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης ὁ ἀντιβασιλεύς, γνωρίζων τὸ ταξείδιον τῆς κυρίας κομήσσης, δὲν εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ περιμένῃ τὴν ἄφιξίν της, καὶ ὅτι...

— Ὦ! ἀλλὰ σοὶ ἐπῆλθεν ἰδέα θαυμασίως ὀρθή, καὶ πιθανόν...

»Καὶ ἀληθῶς, τὶς ἄλλος πλὴν αὐτοῦ, θὰ ἠδύνατο νὰ παρεσκεύαζεν, ἵνα μοὶ τὸ παρεχώρει, δωμάτιον μετ' ἴσης ἐπιμελείας;

«Ἐν τούτοις ἄκουσον, ἀνάγκη νὰ σιωπᾷς.

»Ἐὰν τοῦτο εἶνε ἀπρόοπτόν τι ὅπερ μοὶ παρεσκεύασεν ὁ Ροδόλφος, ἀφίεμαι εἰς αὐτὸ ἐξ ὁλοκλήρου, οὐδεμίαν θέλω ν' ἀπολέσω τῶν συγκινήσεων ἃς θὰ μοὶ παράσχῃ ἡ ἀπροσδόκητός του ἐμφάνισις.

»Λοιπὸν ὑποθέτομεν ὅτι δὲν εἶνε ἐκεῖνος, ὅτι ὁ ξένος εἶνε ἄγνωστος ταξειδιώτης.

«Οὕτω, φύλαξον τὰς εἰκασίας σου καὶ ἄφες με εἰς τὴν ἀμφιβολίαν μου.

»Ἄλλως τε, ἂν ἦτο ἐκεῖνος, ἐγὼ ὤφειλον νὰ ἐμάντευον τὴν παρουσίαν του, καὶ ὄχι σύ...

»Πόσον εἶνε δι' ἐμὲ καλός, ὁ Ροδόλφος μου!..

»Πῶς προνοεῖ περὶ ὅλων!..

»Πόσον μὲ ἀγαπᾷ!...

»Καὶ αὐτὸ τὸ τόσον ἐπιμελῶς παρεσκευασμένον δεῖπνον, πιστεύετε;

— Σιωπή! τίποτε δὲν πιστεύω, τίποτε δὲν πιστεύω.

»Ἐπωφελοῦμαι τῶν ἀγαθῶν ἅτινα ὁ Θεὸς μοὶ ἀποστέλλει, καὶ τὸν Θεὸν καὶ μόνον εὐλογῶ δι' αὐτά.

»Ἰδὲ λοιπόν, εἶνε κἄτι θαυμάσιον αὐτὰ τ' ἀσημικά.

»Ἐὰν δὲν εὕρισκον αὐτὸν τὸν εὐγενῆ ταξειδιώτην πῶς λοιπὸν θὰ ἐδείπνουν μὲ ἄλλα ἐπιτραπέζια σκεύη;

»Ἰδὲ αὐτὸ τὸ κύπελλον, δὲν φαίνεται σκαλισθὲν ἀπὸ τὸν Βενβενοῦτον;...

»Δός μοι νὰ πίω, Γίτσα.

Ἡ θαλαμηπόλος ἐπλήρωσε τὸ κύπελλον ὕδατος εἰς ὃ κατόπιν ἐνεστάλαξε σταγόνας τινὰς ἀρώματος τῆς Λιπάρης.

Ἡ κόμησσα ἔπιεν ἐξ αὐτοῦ ὀλίγον, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ἔκαμε προφανῶς ἵνα φέρῃ ἐπὶ τῶν χειλέων τὸ κύπελλον ἢ ἐκ δίψης.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐζήτει διὰ τῆς ἐπαφῆς νὰ μαντεύσῃ ἐὰν ὁ ἐραστής της αὐτὸς ἦτο ὁ προνοήσας περὶ ὅλων αὐτῶν τῶν πολυτελῶν της καὶ μεγαλοπρεπῶν ἀναγκῶν αἵτινες καθίστανται πλεονασμὸς τόσον ἀπαραίτητος ὁπόταν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἔλαβέ τις τὴν ἕξιν τούτων.

Τὸ γεῦμα παρετέθη.

Ἡ κόμησσα ἐδείπνησεν, ὡς τρώγωσιν αἱ κομψαὶ γυναῖκες, θίγουσα τὰ πάντα ὁμοίως μὲ πτηνόν, μέλισσαν ἢ χρυσαλλίδα, ἀφῃρημένη καὶ ἀπησχολημένη ἐν τῷ φαγητῷ της, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διηνεκῶς προσηλοῦσα ἐπὶ τῆς θύρας, σκιρτῶσα ἑκάστην φορὰν καθ' ἣν ἠνοίγετο αὕτη, αἰσθανομένη πίεσιν ἐν τῷ στήθει καὶ περιδεὲς τὸ βλέμμα.

Εἶτα κατὰ μικρὸν ἐβυθίσθη εἰς ἡδυπαθῆ νάρκην, ἣν καὶ ἡ ἰδία ἠδυνάτει νὰ ἐξηγήσῃ.

Ἡ Γίτσα παρετήρησε τὸ πρᾶγμα καὶ περιῆλθεν ἐκ τούτου εἰς ἀνησυχίαν.

— Ἡ κυρία κόμησσα ὑποφέρει;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ἡ Γέμμα δι' ἀσθενοῦς φωνῆς. Ἀλλὰ δὲν σοὶ φαίνονται αὐτὰ τὰ ἀρώματα μεθυστικά;

— Ἡ κυρία κόμησσα ἀγαπᾷ ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρον;

— Ποσῶς. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἀποθνήσκω. Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ἐπίσης λίαν εὐάρεστος ὁ θάνατος. Ἀφαίρεσόν μοι τὸν πῖλον. Μὲ βαρύνει καὶ δὲν ἔχω πλέον δυνάμεις νὰ τὸν φέρω ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Ἡ Γίτσα ὑπήκουσε.

Καὶ ἡ μακρὰ κόμη τῆς κομήσσης κατῆλθε κυματοειδῶς μέχρι τοῦ ἐδάφους.

— Δὲν αἰσθάνεσαι λοιπὸν τίποτε παρόμοιον πρὸς ὅ,τι αἰσθάνομαι, Γίτσα; Μ' ἐκυρίευσε πρωτοφανὴς εὐδιαθεσία, ἔνθεόν τι, τὸ ὁποῖον εἰσδύει ἕως εἰς τὰς φλέβας μου. Θὰ ἔπια φίλτρον μαγευμένον. Βοήθησόν με λοιπὸν νὰ ἐγερθῶ καὶ ὁδήγησόν με πρὸ αὐτοῦ τοῦ καθρέπτου.

Ἡ Γίτσα ὑπεβάστασε τὴν κόμησσαν καὶ τὴν ἐβοήθησε νὰ προχωρήσῃ μέχρι τῆς ἑστίας.

Φθάσασα ἕως ἐκεῖ, ἐστήριξε τοὺς δύο της ἀγκῶνας ἐπὶ τοῦ περιθωρίου, ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν δύο της χειρῶν καὶ ἐκατωπτρίσθη.

— Τώρα, εἶπε, σήκωσον αὐτὰ ὅλα, ἔκδυσόν με καὶ ἄφες με μόνην.

Ἡ θαλαμηπόλος ὑπήκουσεν.

Οἱ θεράποντες τῆς κομήσσης ἀπέστρωσαν τὴν τράπεζαν.

Καὶ ὅτε ἀπεσύρθησαν, ἡ Γίτσα ἐξετέλεσε τὸ δεύτερον μέρος τῆς προσταγῆς τῆς κυρίας της, χωρὶς ἐκείνη νὰ μετακινηθῇ ἀπὸ τοῦ κατόπτρου.

Μόνον, ὕψωσε χαύνως τοὺς βραχίονας, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον, ἵνα ἡ θαλαμηπόλος της δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον της, ὅπερ ἐξεπλήρωσε δίχως ἡ κόμησσα νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τῆς ἐκστάσεως, εἰς ἣν εἶχε περιπέσει.

Εἶτα, ὡς ἡ κυρία της τὴν εἶχε προστάξει, ἐξῆλθε καὶ τὴν ἀφῆκε μόνην.

Ἡ κόμησσα συνεπλήρωσε μηχανικῶς καὶ ἐν καταστάσει ὁμοίᾳ πρὸς ὑπνοβασίαν, τὰ τοῦ νυκτερινοῦ της καλλωπισμοῦ.

Κατεκλίθη, ἀπέμεινε πρὸς στιγμὴν ἐστηριγμένη ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος καὶ τὰ βλέμματα ἔχουσα προσηλωμένα ἐπὶ τῆς θύρας.

Τέλος, ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ παρὰ τὰς προσπαθείας της τοῦ ν' ἀπομείνῃ ἄγρυπνος, τὰ βλέφαρά της ἐβάρυναν, οἱ ὀφθαλμοί της ἐκλείσθησαν καὶ ἀφέθη νὰ καταπέσῃ ἡ κεφαλή της ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ἐκπέμπουσα μακρὸν στεναγμὸν καὶ ψιθυρίζουσα τὸ ὄνομα τοῦ Ροδόλφου.

Τὴν ἐπαύριον, ἀφυπνιζομένη, ἡ Γέμμα ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, ὡς εἰ νομίζουσα ὅτι θὰ εὕρισκέ τινα παραπλεύρως της.

Ἀλλ' ἦτο μόνη.

Ἐπλάνησε τότε τὸ βλέμμα περὶ τὸν θάλαμον.

Εἶτα ἡ προσοχή της προσηλώθη ἐπὶ τραπέζης, τεθειμένης πλησίον τῆς κλίνης της.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης ἔκειτο ἐπιστολὴ ἀνοικτή.

Τὴν ἔλαβε καὶ τὴν ἀνέγνωσε:

«*Κυρία κόμησσα,*

»Ἠδυνάμην νὰ σᾶς ἐξεδικούμην ὡς λῃστής· προὐτίμησα ν' ἀπολαύσω ἀπόλαυσιν πρίγκηπος.

»Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ νομίσετε, ἀφυπνιζομένη, ὅτι ὠνειρεύθητε, σᾶς ἀφῆκα ἔνδειξιν τῆς πραγματικότητος.

»Ἰδέτε ἐντὸς τοῦ καθρέπτου σας.

»ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΒΡΟΥΝΟΣ».

Ἡ Γέμμα ἠσθάνθη φρικίασιν διατρέξασαν ὅλα της τὰ μέλη.

Ψυχρὸς ἱδρὼς τῇ περιέβρεξε τὸ μέτωπον.

Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν κωδωνίσκον ἵνα σημάνῃ.

Ἀλλ' ἐξ ἐνστίκτου γυναικείου ἀνεχαιτίσθη.

Συνεκέντρωσε πάσας τὰς δυνάμεις της, ἐπήδησε κάτω τῆς κλίνης, ἔσπευσε πρὸς τὸν καθρέπτην καὶ ἐξέβαλε κραυγήν.

Εἶχε τὴν κόμην της καὶ τὰς ὀφρῦς ἐξυρισμένας.

Πάραυτα περιετυλίχθη διὰ πέπλου, ἔσπευσε πρὸς τὸ ὄχημά της καὶ διέταξε νὰ τὴν ἐπαναφέρωσιν εἰς Πάνορμον.

Μόλις φθάσασα ἐκεῖ, ἔγραψε πρὸς τὸν πρίγκηπα Καρίνην, ὅτι ὁ πνευματικός της, πρὸς ἐξιλασμὸν διὰ τὰ ἁμαρτήματά της, τῇ ἐπέβαλε νὰ ξυρίσῃ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην, καὶ νὰ διατρίψῃ ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς μοναστήριον.

Θ'

Τὴν 1ην Μαΐου 1805, ὁ πύργος τοῦ Καστὲλ Νόβο ἦγεν ἑορτήν.

Ὁ Πασχάλης Βροῦνος ἦτο εἰς καλὰς διαθέσεις, καὶ παρέθετε γεῦμα πρός τινα τῶν καλῶν του φίλων, καλούμενον Πλασίδον Μέλην, ἔντιμον λαθρέμπορον τοῦ χωρίου Γέσσου, καὶ πρὸς δύο κόρας, ἃς ὁ τελευταῖος οὗτος εἶχε φέρει ἐκ Μεσσήνης ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ διέλθωσιν εὔθυμον νύκτα.

Ἡ φιλικὴ αὐτὴ πρόθεσις εἶχεν οὐσιωδῶς συγκινήσει τὸν Βροῦνον.

Καί, ἵνα μὴ ὑστερήσῃ εἰς εὐγένειαν ἀπέναντι φίλου τόσον προνοητικοῦ, ἀνέλαβε νὰ δεξιωθῇ εἰς τὰ διαμερίσματά του τὴν συντροφίαν.

Συνεπῶς, οἱ ἐκλεκτότεροι τῶν οἴνων τῆς Σικελίας καὶ Καλαβρίας ἐξήχθησαν ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τοῦ μικροῦ φρουρίου.

Ἀνεζητήθησαν οἱ πρῶτοι μάγειροι τοῦ Βώσου.

Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ μοναδικὴ πολυτέλεια, εἰς ἣν ἐνίοτε ἠρέσκετο ὁ ἥρως τῆς ἱστορίας μας, διετέθη χάριν αὐτῆς τῆς περιστάσεως.

Τὰ ὄργια ἔκαμνον προόδους, καὶ ἐν τούτοις οἱ συμπόται εὑρίσκοντο ἀκόμη ἐν ἀρχῇ τοῦ δείπνου, ὁπότε ὁ Ἀλῆς ἐκόμισε πρὸς τὸν Πλασίδον ἐπιστολὴν παρά τινος χωρικοῦ τοῦ Γέσσου.

Ὁ Πλασίδος τὴν ἀνέγνωσε, καὶ συμπτύσσων ἐν ὀργῇ τὸν χάρτην εἰς χεῖράς του :

— Μὰ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ! ἀνέκραξεν, ὡραῖα διάλεξε τὴ στιγμή του !

— Τί τρέχει, σύντροφε ; ἠρώτησεν ὁ Βροῦνος.

— Δαίμονα ! ὁ καπετὰν Λουΐζης Κάμας τῆς Βίλλας Σὰν Ζεβάνη.

— Ἄ ! ὑπέλαβεν ὁ Βροῦνος, αὐτὸς ποῦ μᾶς προμηθεύει τὸ ῥοῦμι ;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ Πλασίδος.

» Μὲ πληροφορεῖ πῶς βρίσκεται στὸ λιμάνι καὶ πῶς ἔχει ἕνα ὁλόκληρο φόρτωμα ποῦ θέλει νὰ τὸ ξεκάμῃ πρὶν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τελωνείου μάθουν πῶς ἦλθε».

— Πρὸ παντὸς ἄλλου αἱ ὑποθέσεις, συνάδελφε, εἶπεν ὁ Βροῦνος.

»Ἔχω ἐδῶ ὡραία συντροφιά.

»Καὶ μένε ἡσυχος, φθάνει μόνο νὰ μὴν ἀργήσῃς ὑπερβολικά, θὰ εὕρῃς παλι ἐδῶ ἀπ' ὅλ' αὐτά, καὶ θὰ σοῦ περισσεύσουν μάλιστα».

— Εἶνε μιᾶς ὥρας δουλειά, ὑπέλαβεν ὁ Πλασίδος εἰς ἀπαντησιν πρὸς τὴν λογικὴν παρατήρησιν τοῦ συντρόφου του.

» Ἡ θάλασσα βρίσκεται σὲ πεντακόσια βήματα ἀπ' ἐδῶ».

— Καὶ ἔχομε τὴν νύκτα ὅλη δική μας, εἶπεν ὁ Πασχάλης.

— Καλὴ ὄρεξι, σύντροφε.

— Καλὸ ταξεῖδι, μάστορα.

Ὁ Πλασίδος ἐξῆλθεν.

Ὁ Βροῦνος ἀπέμεινε μὲ τὰς δύο κόρας.

Καί, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν εἶχε δώσει εἰς τὸν συμπότην του, ἡ ἐν τῷ δείπνῳ ὄρεξις οὐδόλως ἐμετριάσθη ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπουσίας.

Ὁ Βροῦνος διὰ τὸ ἀξιαγάπητόν του ἐπεῖχε θέσιν δύο συμποτῶν.

Καὶ ἡ συνδιάλεξις καὶ ἡ παντομίμα ἤρχιζον νὰ φθάνωσιν εἰς τὸ κατακόρυφόν των, ὅτε ἡ θύρα ἠνεῴχθη καὶ νέον τι ὑποκείμενον εἰσῆλθεν.

Ὁ Πασχάλης ἐστράφη, καὶ ἀνεγνώρισε τὸν μιλιταῖον ἔμπορον περὶ οὗ πολλάκις ἤδη ἔχομεν ὁμιλήσει, καὶ οὗτινος ἦτο εἷς τῶν καλλιτέρων πελατῶν.

— Ἄ ! πειρασμέ ! ἐπεφώνησεν ὁ Βροῦνος.

»Καλῶς ἦλθες, ἐὰν μάλιστα μᾶς φέρεις παστίλλιαις τοῦ σεραγίου, καπνὸν τῆς Λατάκης, καὶ ταινίας τῆς Τύνιδος.

» Ἰδοὺ δύο ὀδαλίσκαι περιμένουσαι νὰ ταῖς ρίψω τὸ μανδύλιον καὶ θὰ ταῖς ἤρεσκε καλλίτερον ἂν ἦτο χρυσοκέντητον ἢ ἀπὸ ἁπλῆν μουσσελίναν.

» Ἀλήθεια, τὸ ὄπιόν σου ἔκαμε θαύματα.»

— Χαίρω πολύ, ἀπήντησε τὸ τέκνον τῆς Μάλτας.

» Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν δι' ἄλλο ἔρχομαι ἢ δι' ἐμπόριον».

— Ἔρχεσαι νὰ δειπνήσῃς, δὲν ἔχει οὕτω ;

»Λοιπόν, καὶ ἐκ δευτέρου, καλῶς ὥρισες.

» Ἰδοὺ ἐκεῖ θέσις βασιλική.

» Ἀπέναντι μιᾶς φιάλης καὶ μεταξὺ δύο κυριῶν».

— Ὁ οἶνός σας εἶνε ἐξαίρετος, δὲν ἀμφιβάλλω, ἀπήντησεν ὁ μιλιταῖος.

»Καὶ αἱ κυρίαι αὐταὶ μοὶ φαίνονται γοητευτικαί.

» Ἀλλ' ἔχω νὰ σοῦ εἴπω τί σπουδαῖον».

— Εἰς ἐμέ ;

— Εἰς σέ.

— Λέγε..

— Εἶνε μυστικόν.

— Τότε ἄφησε δι' αὔριον τὰς ἐκμυστηρεύσεις σου, καλὲ παραγγελιαδόχε.

— Εἶνε ἀνάγκη πάραυτα νὰ σοὶ ὁμιλήσω.

— Τότε ὁμίλει ἐνώπιον ὅλων.

»Δὲν ἔχομεν ἐδῶ κανένα ὕποπτον.

»Καὶ ἔχω ὡς ἀρχήν, ὅταν εὑρίσκωμαι ἐν εὐθυμίᾳ, νὰ μὴ διαταράττω τὴν ἡσυχίαν μου, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς μου».

— Περὶ τούτου ἀκριβῶς πρόκειται.

— Μπά ! εἶπεν ὁ Βροῦνος πληρῶν τὰ ποτήρια, ὑπάρχει Θεὸς διὰ τοὺς τιμίους ἀνθρώπους.

»Εἰς ὑγείαν σου παραγγελιαδόχε».

Ὁ μιλιταῖος ἐκένωσε τὸ ποτήριόν του.

— Καλά.

»Τώρα κάθησον, καὶ ἐκφώνησον τὸν λόγον σου.

»Σὲ ἀκούομεν».

Ὁ ἔμπορος εἶδεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ ἄλλως ἢ νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ ξενίσαντος αὐτόν.

Συνεπῶς ὑπέκυψεν.

— Περίφημα, εἶπεν ὁ Βροῦνος.

»Καὶ τώρα τί τρέχει ;»

— Γνωρίζετε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἔμπορος, ὅτι οἱ δικασταὶ τοῦ Καλβαρούσου, τῆς Σπαδαφόρας, τοῦ Βώσου, τῆς Σαπονάρας καὶ τοῦ Διβιέτου ἔχουν τεθῆ ὑπὸ κράτησιν.

—Ἤκουσα κάτι παρόμοιον, εἶπε μὲ ἄφροντι τὸ ὕφος ὁ Πασχάλης Βροῦνος κενῶν πλῆρες ποτήριον Μαρσάλας, ἥτις εἶνε ἡ μαδέρα τῆς Σικελίας.

—Καὶ γνωρίζεις τὸ αἴτιον αὐτῆς τῆς φυλακίσεως ;

—Τὸ ὑποπτεύομαι.

»Δὲν ἔγινε, διότι ὁ πρίγκηψ Καρίνης, δυσανασχετῶν διὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς ἐρωμένης του εἰς μοναστήριον, κρίνει ὅτι πολλὴν ἐπιδεικνύουσι βραδύτητα καὶ ἀδεξιότητα ὡς πρὸς τὴν σύλληψιν ἑνὸς ληστοῦ Πασχάλη Βρούνου, οὗτινος ἡ κεφαλὴ ἀξίζει τρισχίλια δουκάτα ;

— Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΔΕ ΑΜΙΤΣΙΣ

ΙΣΠΑΝΙΑ

Ἐγὼ ἤρχισα νὰ γελῶ.

— Δὲν πιστεύετε; ἐξηκολούθησεν ὁ φύλαξ, εἶνε γεγονὸς ἀναμφισβήτητον. Δὲν εἶνε περισσότερον ἀπὸ μίαν ἑβδομάδα, διὰ νὰ σᾶς ἀναφέρω ἓν συμβάν, ὅπου ἦλθεν ἕνας κομψευόμενος τῆς Μαδρίτης μὲ τὴν γυναῖκά του. Ἐνῷ ἀνέβαιναν τὴν κλίμακα, κατηγοροῦσαν τὴν πόλιν, τοὺς στενούς της δρόμους καὶ τὰ μαῦρα σπίτια της. Ὅταν ἐπρόβαλαν εἰς τὸ παράθυρον τοῦτο, καὶ εἶδαν τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους πύργους ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν κοιλάδα, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τάγου, μὲ ἠρώτησαν τί πρᾶγμα ἦσαν, καὶ ἐγὼ τοὺς ἀπήντησα: «τὰ παλάτια τῆς Γαλιάνας.» «Ὦ! τί ὡραῖα παλάτια!» ἐφώναξαν καὶ ἤρχισαν νὰ γελοῦν, καὶ ἐγύρισαν τὸ πρόσωπόν των ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Διατί; Διότι δὲν ἐγνώριζαν τὴν ἱστορίαν. Τώρα οὔτε σεῖς, ὑποθέτω, τὴν γνωρίζετε, ἀλλὰ σεῖς εἶσθε ξένος καὶ τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Μάθετε λοιπὸν ὅτι ὁ μέγας αὐτοκράτωρ Καρλομάνιος, ὅταν ἦτο πολὺ νέος ἦλθεν εἰς Τόλητον. Τότε ἐβασίλευεν ὁ βασιλεὺς Γαλάφρος καὶ κατοικοῦσε εἰς τὸ παλάτιον ἐκεῖνο. Ὁ βασιλεὺς Γαλάφρος εἶχε μίαν θυγατέρα ἡ ὁποία ὠνομάζετο Γαλιάνα, ὡραῖα σὰν ἄγγελος, καὶ ἐπειδὴ ὁ Καρλομάνιος ἐφιλοξενήθη ἀπὸ τὸν Βασιλέα καὶ ἔβλεπε κάθε ἡμέραν τὴν πριγκηπέσσαν, τὴν ἠγάπησε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του, ἐπίσης καὶ ἡ πριγκηπέσσα αὐτόν. Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχεν ἕνας ἀντεραστής, καὶ ὁ ἀντεραστὴς αὐτὸς ἦτο ὁ βασιλεὺς τῆς Γουαδαλαγιάρας, ἕνας ἀράπης γίγας, δυνατὸς σὰν τὸν Ἡρακλῆ καὶ γενναιόψυχος σὰν λεοντάρι. Ὁ βασιλεὺς αὐτὸς διὰ νὰ κατορθώνῃ νὰ βλέπῃ τὴν πριγκηπέσσαν χωρὶς νὰ τὸν βλέπουν, εἶχε ἀνοίξει ἕνα δρόμον ὑπόγειον, ὁ ὁποῖος ἐπήγαινε οὔτε πολύ, οὔτε ὀλίγον ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Γουαδαλαγιάρας μέχρι τοῦ παλατίου. Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; ἡ πριγκηπέσσα δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸν ἰδῇ οὔτε ζωγραφιστὸν καὶ πάντοτε ὁσάκις ἤρχετο τὸν ἀπεδίωκε κακὴν κακῶς. Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς περισσότερον ἐρωτευμένος δὲν ἔπαυσε νὰ τὴν ἀγαπᾷ καὶ ἔγινε τόσον ὀχληρός, ὥστε ὁ Καρλομάνιος, ὁ ὁποῖος καθὼς εἰξεύρετε δὲν ἦτο ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ὑποχωροῦν εὐκόλως, ἔχασε τὴν ὑπομονήν, καὶ διὰ νὰ δώσῃ μιὰ γιὰ πάντα τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τὸν ἐκάλεσεν εἰς μονομαχίαν. Ἐμονομάχησαν. Ἡ πάλη ἦτο τρομερά, ἀλλ' ὁ μαῦρος, μολονότι ἦτο ἕνας γίγας, ἐνικήθη, καὶ ἔπεσε νεκρός. Τότε ὁ Καρλομάνιος τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι καὶ τὸ κατέθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἐρωμένης του ἡ ὁποία ἐδέχθη τὴν εὐγενῆ προσφοράν, ἔγινε χριστιανὴ καὶ σύζυγος τοῦ πριγκηπος καὶ ἀνεχώρησε μαζῆ του εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτειρα.

— Καὶ τὸ κεφάλι τοῦ μαύρου;

— Ἔχετε ὄρεξιν νὰ γελάσετε, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς διηγοῦμαι πράγματα ἀληθινά. Βλέπετε ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῆς πόλεως, ἐκεῖνο τὸ ἀρχαῖον κτίριον; εἶνε ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Γινές. Καὶ εἰξεύρετε τί εἶνε ἐκεῖ μέσα; ἐκεῖ μέσα εἶνε τίποτε περισσότερον τίποτε ὀλιγώτερον, ἡ θύρα ἑνὸς ὑπογείου, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται ἕως τρεῖς λεύγας ἔξω ἀπὸ τὸ Τόλητον. Δὲν τὸ πιστεύετε. Ἀκούσατε. Εἰς τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκεται τώρα ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Γινές, ὑπῆρχεν ἄλλοτε, προτοῦ νὰ εἰσβάλλουν εἰς τὴν Ἱσπανίαν οἱ Ἄραβες ἕνα παλάτι στοιχειωμένο. Κανεὶς βασιλεὺς δὲν εἶχε ποτὲ τὸ θάρρος νὰ ἔμβῃ ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖνοι δὲ ἴσως, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶχαν τὸ θάρρος αὐτό, δὲν ἐμβῆκαν, διότι, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ πρῶτος ὅπου ἤθελε διαβῆ τὸ κατώφλιον ἐκεῖνο, θὰ ἦτο ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱσπανίας. Ἐπὶ τέλους ὁ βασιλεὺς Ροδρῖγος προτοῦ ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν μάχην τῆς Γουαδαλέτης, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὕρισκεν ἐκεῖ μέσα θησαυροὺς διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ἄραβας, διέταξε νὰ σπάσουν τὰς θύρας καὶ ἐμβῆκεν ἀκολουθῶν τοὺς στρατιώτας του, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐρώτιζον τὸν δρόμον. Μὲ μεγάλον κόπον προφυλάσσοντες τὰς λαμπάδας ἀπὸ τὸν ὁρμητικὸν ἄνεμον, ὁ ὁποῖος ἐφυσοῦσε εἰς τὰς ὑπογείους στοάς, ἔφθασαν εἰς ἓν μυστηριῶδες δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρῆκαν ἓν κιβώτιον, μὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν: «ὅποιος μὲ ἀνοίξῃ, θὰ ἴδῃ θαύματα». Ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ τὸ ἀνοίξουν. Μὲ μεγάλον κόπον κατώρθωσαν νὰ τὸ ἀνοίξουν, ἀλλ' ἀντὶ χρυσοῦ καὶ διαμαντικῶν, εὑρῆκαν μίαν εἰκόνα τυλιγμένην κυλινδρικῶς, παριστάνουσαν Ἄραβας ὡπλισμένους καὶ ὑποκάτω αὐτὰ τὰ λόγια: «Ἡ Ἱσπανία θὰ καταστραφῇ ἐντὸς ὀλίγου ἀπ' αὐτούς». Τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα ἔγινε φοβερὰ τρικυμία, τὸ στοιχειωμένο παλάτι κατέπεσε καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν οἱ Ἄραβες εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Φαίνεται ὅτι δὲν πιστεύετε!

— Μπά τί λόγος! Πῶς δὲν πιστεύω!

— Αὐτὴ ἡ ἱστορία συνδέεται μὲ μίαν ἄλλην. Γνωρίζετε, χωρὶς ἀμφιβολίαν, ὅτι ὁ κόμης Ἰουλιανὸς διοικῶν τὸ φρούριον τῆς Κεύτας, ἐπρόδωσε τὴν Ἱσπανίαν, ἀφήσας τοὺς Ἄραβας νὰ διαβοῦν, ἐνῷ ἠμποροῦσε νὰ τοὺς κλείσῃ τὴν δίοδον· ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γνωρίζετε διατί ὁ κόμης Ἰουλιανὸς ἔγινε προδότης. Ὁ κόμης Ἰουλιανὸς εἶχε μίαν κόρην εἰς τὸ Τόλητον καὶ αὐτὴ ἡ κόρη ἐπήγαινε καθε ἡμέραν εἰς τὸν Τάγον καὶ ἐλούετο, μαζῆ μὲ ἄλλας φίλας της. Κατὰ δυστυχίαν, τὸ μέρος, ὅπου ἐπήγαιναν καὶ ἐλούοντο, καὶ τὸ ὁποῖον σήμερον ὀνομάζεται: «Los baños de la Cava», ἦτο πλησίον εἰς ἕνα πύργον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς Ροδρῖγος ἐσυνείθιζε νὰ περνᾷ τὰς ὥρας του, ὅταν δὲν εἶχε νὰ κάμῃ τίποτε. Μίαν ἡμέραν ἡ κόρη τοῦ κόμητος Ἰουλιανοῦ, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Φλωρίνδα, κουρασμένη ἀπὸ τὸ λουτρόν, ἐκάθησεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἶπεν εἰς τὰς συντρόφους της: «Ἐλᾶτε ἐδῶ νὰ 'δοῦμε ποιὰ ἔχει ὡραιοτέραν κνήμην». «Εὐχαρίστως», ἀπήντησαν ἐκεῖναι, καὶ ἀμέσως ἐκάθησαν τριγύρω τῆς Φλωρίνδας καὶ ἤρχισαν νὰ δεικνύουν τὰ κάλλη των. Ἀλλ' ἡ Φλωρίνδα τὰς ὑπερτερεῦσεν ὅλας, καὶ δυστυχῶς, τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς, ὅπου ἔλεγεν εἰς τὰς ἄλλας: «Βλέπετε;» ὁ βασιλεὺς Ροδρῖγος ἐκύτταξεν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶδε τὰ παντα. Νέος, τολμηρὸς ὅπως ἦτο, ἠμποροῦσε νὰ φαντασθῆτε! ἐπῆρε ἀμέσως φωτιὰ σὰν μπαρούτι, ἠγάπησε τὴν ὡραίαν Φλωρίνδαν, τὴν ἠπάτησε καὶ ἔπειτα τὴν ἐγκατέλειψε καὶ ἐκ τούτου ἡ μανία τῆς ἐκδικήσεως τοῦ κόμητος Ἰουλιανοῦ, ἡ προδοσία, ἡ εἰσβολὴ τῶν Ἀράβων.

Ἐνταῦθα ἐνόμισα ὅτι ἀρκετὰ εἶχον ἀκούσει. Ἔδωκα εἰς τὸν φύλακα δύο *βασιλικά*, ἅτινα ἔλαβε καὶ ἔθεσεν εἰς τὸ θυλάκιόν του μετ' ἀξιοπρεποῦς ὕφους, καὶ ρίψας ὕστατον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Τολήτου, κατῆλθον.

Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ περιπάτου· ἡ κυρία ὁδός, εὐρεῖα μόλις τόσον, ὅσον ἐξήρκει διὰ τὴν δίοδον μιᾶς ἁμαξῆς, ἦτο πλήρης ἀνθρώπων. Θὰ ἦσαν οὐχὶ πλέον τῶν ἑκατὸν προσώπων, ἀλλ' ἐφαίνοντο ὡς μέγα πλῆθος. Ἐβράδυαζε, τὰ μαγαζιὰ ἤρχιζαν νὰ κλείουν, ἀραιὰ δὲ φῶτα ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐφαίνοντο. Ἐπῆγα νὰ γευματίσω καὶ ἐξῆλθον ἀμέσως διὰ νὰ μὴ χάσω τὸ θέαμα τοῦ περιπάτου.

Ἦτο νύξ. Ἄλλος φωτισμὸς δὲν ὑπῆρχεν, εἰμὴ τὸ φέγγος σελήνης. Τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων δὲν διεκρίνοντο. Ἐνό-

μιζον ὅτι εὑρίσκομαι ἐν τῷ μέσῳ λιτανείας φαντασμάτων. Κατελήφθην ὑπὸ μελαγχολίας.

— Νὰ σκέπτωμαι ὅτι εἶμαι μόνος, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν, ὅτι εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν πόλιν δὲν ὑπάρχει ἕνας ἄνθρωπος νὰ μὲ γνωρίζῃ, ὅτι ἐὰν ἀπέθνησκον τὴν στιγμὴν ταύτην, δὲν θὰ εὑρίσκετο κανεὶς νὰ εἴπῃ : «ὁ καϋμένος, ἦτο καλὸς ἄνθρωπος !»

Ἔβλεπον νὰ διέρχωνται νεανίαι εὔθυμοι, οἰκογενειάρχαι μὲ τὰ παιδάκια των, σύζυγοι, ἢ ἔχοντες ὕψος συζύγου, μὲ μίαν ὡραίαν γυναικοῦλαν εἰς τὸν βραχιόνά των. Ὅλοι εἶχον μίαν συντροφιάν, ὡμίλουν, ἐγέλων καὶ διήρχοντο χωρὶς κἂν νὰ μὲ κυττάζουν.

Πόσον ἤμην μελαγχολικός.

Πόσον θὰ ἤμην εὐτυχής, ἐὰν ἓν παιδίον, εἷς ἐπαίτης, εἷς ἀστυνομικὸς κλητὴρ ἤρχετο νὰ μοὶ εἴπῃ :

— Κύριε, μοῦ φαίνεται ὅτι σᾶς γνωρίζω !

— Εἶνε ἀδύνατον, εἶμαι ξένος, δὲν ἦλθον ποτὲ εἰς τὸ Τόλητον, ἀλλὰ δὲν πειράζει, μὴ φεύγῃς, στάσου, ἂς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον, εἶμαι μόνος !

Εἰς καλὴν ὥραν ἐνθυμήθην ὅτι ἐν Μαδρίτῃ μοὶ εἶχε δοθῆ μία συστατικὴ ἐπιστολὴ πρὸς ἕνα κύριον ἐκ Τολήτου. Ἔτρεξα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, τὴν ἔλαβον καὶ εἶπον νὰ μὲ ὁδηγήσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν του. Εὗρον τὸν κύριον, ὅστις μὲ ὑπεδέχθη φιλοφρόνως. Ὅταν ἤκουσα νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομά μου, ἠσθάνθην τόσην χαράν, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ. Ἦτο ὁ κύριος Ἀντώνιος Γκαμέρος, συγγραφεὺς μιᾶς καλῆς «Ἱστορίας τοῦ Τολήτου». Διήλθομεν τὴν ἑσπέραν μαζῆ. Τὸν ἠρώτησα περὶ ἑκατὸν πραγμάτων καὶ μοὶ ὡμίλησε περὶ χιλίων, καὶ μοὶ ἀνέγνωσε μερικὰς λαμπρὰς σελίδας ἐκ τοῦ βιβλίου του, ἐξ ὧν ἐγνώρισα καλλίτερον τὸ Τόλητον παρὰ ἐὰν ἔμενον ἐν αὐτῷ ἕνα μῆνα. Ἡ πόλις εἶνε πτωχή, εἶνε πλέον ἢ πτωχή, νεκρά. Οἱ πλούσιοι τὴν ἐγκατέλειψαν καὶ ἐγκατεστάθησαν ἐν Μαδρίτῃ. Οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων ἠκολούθησαν τοὺς πλουσίους. Ἐμπόριον δὲν ὑπάρχει. Ἡ κατασκευὴ ἐγχειριδίων καὶ μαχαιρῶν, μόνη βιομηχανία, ἥτις ἀκμάζει, συντηρεῖ ἑκατοντάδα τινὰ οἰκογενειῶν, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀρκετὴ διὰ τὴν πόλιν. Ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις εἶνε παρημελημένη. Ὁ λαὸς εἶνε νωθρὸς καὶ ἄθλιος, ἀλλὰ δὲν ἀπώλεσε τὸν ὡραῖον ἀρχαῖον χαρακτῆρα. Ὅπως ὅλοι οἱ λαοὶ τῶν μεγάλων πόλεων, αἵτινες παρήκμασαν, εἶνε ὑπερήφανος καὶ ἱππότικός. Ἀποστρέφεται τὰς εὐτελεῖς πράξεις. Δικάζει διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν, ὅταν δύναται, τοὺς δολοφόνους καὶ τοὺς κλέπτας καὶ μολονότι ὁ ποιητὴς Ζορίλλας, ἓν τινι ᾠδῇ αὐτοῦ τὸν ἀπεκάλεσεν ἄνευ μεταφορᾶς λαὸν βλᾶκα, δὲν εἶνε τοιοῦτος. Εἶνε ἔξυπνος καὶ τολμηρός. Συμμετέχει τῆς σοβαρότητος τῶν βορείων Ἱσπανῶν καὶ τῆς ζωηρότητος τῶν μεσημβρινῶν Ἱσπανῶν. Εἶνε ὁ μέσος ὅρος μεταξὺ Καστιλιανοῦ καὶ Ἀνδαλουσίου. Ὁμιλεῖ τὴν Ἱσπανικὴν μὲ χάριν, μὲ περισσοτέραν ποικιλίαν φθόγγων ἢ ὁ λαὸς τῆς Μαδρίτης, μὲ ὀλιγωτέραν χαλάρωσιν ἢ ὁ λαὸς τῆς Κορδύβης καὶ τῆς Σεβίλλης. Ἀγαπᾷ τὴν ποίησιν καὶ τὴν μουσικήν. Εἶνε ὑπερήφανος ὅτι συγκαταριθμεῖ μεταξὺ τῶν ταγματαρχῶν του τὸν γλυκὺν Γαρκίλασον δὲ λὰ Βέγκα, ἀναμορφωτὴν τῆς ἱσπανικῆς ποιήσεως, καὶ τὸν ὀξύνουν Φραγκίσκον δὲ Ρόγιας, συγγραφέα τοῦ «Garcia del Castañar», καὶ ἐπαίρεται ὅτι βλέπει νὰ συρρέωσι παρ' αὐτῷ καλλιτέχναι καὶ ἐπιστήμονες ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, διὰ νὰ σπουδάσουν τὴν ἱστορίαν τριῶν λαῶν καὶ τὰ μνημεῖα τριῶν πολιτισμῶν.

Ἀλλ' οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶνε ὁ λαός, τὸ Τόλητον εἶνε νεκρόν. Ἡ πόλις τοῦ Βάμπα, τοῦ Ἀλφόνσου τοῦ Μπράβου καὶ τοῦ Παδίλλα, δὲν εἶνε πλέον ἢ τάφος.

Ἀφ' ἧς ἐποχῆς Φίλιππος ὁ Β' τῆς ἀφῄρεσε τὸ στέμμα τῆς πρωτευούσης, ἐξηκολούθησε πάντοτε καταπίπτουσα καὶ καταπίπτει ἀκόμη, καὶ φθίνει ὀλίγον κατ' ὀλίγον, μόνη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μελαγχολικοῦ της ὄρους, ὡς εἰς σκελετὸς ἐγκαταλελειμμένος ἐπί τινος βράχου ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ μεσονυκτίου ἐπέστρεψα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Ἡ σελήνη ἔλαμπεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὰς σεληνοφώτους νύκτας μολονότι εἰς τοὺς στενοὺς ἐκείνους δρόμους δὲν διεισδύει τὸ φῶς τοῦ ἀργυροῦ ἀστέρος, οἱ φανοὶ τῆς πόλεως δὲν ἀνάπτονται, ἐδέησε νὰ περιπατῶ ψηλαφητί, ὅπως ὁ κλέπτης, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐγκλήματος.

Ἔχων τὴν κεφαλήν μου πλήρη φανταστικῶν ᾠδῶν, εἰς τὰς ὁποίας περιγράφονται οἱ δρόμοι τοῦ Τολήτου, διασχιζόμενοι τὴν νύκτα ὑπὸ ἱππότῶν, τυλιγμένων εἰς τοὺς μανδύας των, οἱ ὁποῖοι τραγῳδοῦν ὑπὸ τὰ παράθυρα τῶν ἐρωμένων των, μονομαχοῦν, φονεύονται, ἀνέρχονται διὰ κλίμακος εἰς τὰς οἰκίας καὶ ἁρπάζουν τὰς νεάνιδος, ἐφανταζόμην ὅτι ἤθελον ἀκούσει ἤχους κιθάρας καὶ κλαγγὴν ξιφῶν καὶ οἰμωγὰς ψυχορραγούντων.

Τίποτε ἐξ ὅλων τούτων !

Οἱ δρόμοι ἦσαν μονήρεις καὶ σιωπηλοὶ καὶ τὰ παράθυρα σκοτεινά, καὶ μόλις ἠκούετο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, εἰς τὰς γωνίας καὶ εἰς τὰ σταυροδρόμια ἐλαφρός τις θόρυβος ἢ διαβατικόν τις ψίθυρος, ὁ ὁποῖος καλὰ καλὰ δὲν εἴξευρες ἀπὸ ποῦ ἔρχεται.

Ἔφθασα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον χωρὶς νὰ ἁρπάξω καμμίαν κόρην τοῦ Τολήτου, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τι τὸ δυσάρεστον, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ μοῦ ἀνοίξουν ὀπήν τινα εἰς τὴν κοιλίαν, τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως εἶχε τι τὸ παρήγορον.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐπεσκέφθην τὸ λαμπρὸν κτίριον τοῦ νοσοκομείου τοῦ *Ἁγίου Σταυροῦ*, τὸν ναὸν τῆς Nuestra señora del Transito, ἀρχαῖον συναγώγιον, τὰ λείψανα ἑνὸς ἀμφιθεάτρου καὶ μιᾶς ναυμαχίας τῆς ἐποχῆς τῶν Ρωμαίων καὶ τὸ περίφημον ἐργοστάσιον τῶν ὅπλων, ὅπου ἠγόρασα ἓν ὡραῖον ἐγχειρίδιον μὲ λαβὴν ἐπαργυρωμένην καὶ μὲ λεπίδα γεμάτην ἀπὸ ἀραβουργήματα, τὸ ὁποῖον τὴν στιγμὴν ταύτην ἔχω ἐπὶ τοῦ γραφείου μου καὶ τὸ ὁποῖον, ἐὰν κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ σφίγξω, μὲ κάμνει νὰ νομίζω, ὅτι εὑρίσκομαι ἀκόμη ἐκεῖ, εἰς τὸ προαύλιον τοῦ ἐργοστασίου, εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλλίου ἀπὸ τοῦ Τολήτου, ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς μεσημβρίας, ἐν τῷ μέσῳ κύκλου στρατιωτῶν καὶ ἐντὸς νέφους καπνοῦ *σιγαρέτων*.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὅταν ἐπέστρεφον πεζῇ εἰς Τόλητον, ἐνῷ διερχόμην ἐξοχικόν τι μέρος, μονῆρες ὡς ἔρημος καὶ σιωπηλὸν ὡς κατακόμβη, φωνή τις φρικώδης ἐκραύγασεν : «Fuera el extranjero !» (ἔξω ὁ ξένος !).

Ἡ φωνὴ ἤρχετο ἐκ τῆς πόλεως, ἐστάθην, ὁ ξένος ἤμην ἐγώ, ἡ κραυγὴ ἐκείνη ἀπευθύνετο πρὸς ἐμέ, τὸ αἷμά μου ἀνεταράχθη. Ἡ ἐρημία καὶ ἡ σιωπὴ τοῦ μέρους ἐπηύξανον τὸν φόβον μου. Ἐπροχώρησα, καὶ ἡ φωνὴ ἐκ νέου :

— Ἔξω ὁ ξένος !

— Μὰ τί ὀνειρεύομαι, ἀνέκραξα σταματῶν ἐκ νέου, ἢ εἶμαι ἔξυπνος ; Ποιὸς φωνάζει ; Ποῦ ; Διατί ;

Ἐπανέλαβον τὸν δρόμον μου καὶ ἡ φωνὴ διὰ τρίτην φοράν :

— Ἔξω ὁ ξένος !

Στέκω καὶ πάλιν καὶ ἐνῷ καταθορυβημένος στρέφω πέριξ τὸ βλέμμα, βλέπω ἓν παιδίον καθήμενον κατὰ γῆς, ὅπερ μὲ κυττάζει γελῶν καὶ μοὶ λέγει :

— Es un loco que cree vivir en el tiempo de la guerra de independencia; mire Usted; allì està la casa de locos (Εἶνε ἕνας τρελλὸς ὁ ὁποῖος νομίζει ὅτι ζῇ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Κυττάξατε. Ἐκεῖ εἶνε τὸ φρενοκομεῖον). Καὶ μοὶ ἔδειξε τὸ φρενοκομεῖον ἐπὶ τοῦ λόφου μεταξὺ τῶν τελευταίων οἰκιῶν τοῦ Τολήτου· ἀνέπνευσα καὶ ἀνεκουφίσθην.

Τὸ ἑσπέρας ἀνεχώρησα ἐκ Τολήτου μὲ τὴν λύπην ὅτι δὲν εἶχον καιρὸν νὰ ἴδω καὶ νὰ ξαναίδω πᾶν ὅτι ὑπάρχει ἀρχαῖον καὶ θαυμαστόν, ἡ λύπη μου ὅμως αὕτη ἐμετριάσθη ἀπὸ τὴν ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἴδω τὴν Ἀνδαλουσίαν, ἥτις

δὲν μὲ ἄφινεν οὔτε στιγμὴν ἥσυχον. Ἀλλὰ ἐπὶ πόσον καιρὸν εἶχεν τὸ Τόλητον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου! Ἐπὶ πόσον χρόνον εἶδον καὶ ὠνειρεύθην τοὺς ἀποκρήμνους ἐκείνους βράχους, τὰ ἀτελεύτητα ἐκεῖνα τείχη, τὰς πενθίμους ἐκείνας ὁδούς, τὴν φανταστικὴν ἐκείνην ὄψιν τῆς μεσαιωνικῆς πόλεως! Καὶ σήμερον ἀκόμη συχνὰ ἀναπαρίσταται ἐνώπιόν μου ἡ εἰκὼν αὕτη προξενοῦσά μοι εἴδός τι θλιβερᾶς εὐχαριστήσεως καὶ αὐστηρᾶς μελαγχολίας καὶ παρασύρουσα τὸν νοῦν μου εἰς χιλίας παραδόξους σκέψεις παρωχημένων χρόνων καὶ θαυμαστῶν συμβάντων.

(Ἕπεται συνέχεια).

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΤΣΕΓΚ-ΚΙ-ΤΟΓΚ

Η ΖΩΗ ΕΙΝΕ ΟΝΕΙΡΟΝ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΚΙΝΕΖΙΚΟΝ

Ὁ σπουδαστὴς Λιὲν δὲ Φοὺ-Κιέν, ἔζη κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα. Εἶχε μετ' ἐπιτυχίας περατώσει τὰς γυμνασιακάς του ἐξετάσεις, καί, ἐν τῇ μέθῃ του, διὰ τὴν πρόσφατόν του νίκην, περιεφέρετο ὑψηλοφρόνως μετὰ υἱῶν τοῦ οὐρανίου κράτους ἀνὰ πᾶν μέρος, πρὸς ἐπίδειξιν τῶν θριάμβων του. Ἔμαθεν ὅτι τὸ μοναστήριον τοῦ Πὶ-Λοὺ ἐφιλοξένει διακεκριμμένον τινὰ φρενολόγον. Ἐπορεύθη ἐκεῖ, ἵνα ἐξετάσῃ ἂν ἡ φυσιογνωμία του τὸν προώριζεν ἵνα ἀνήρχετο ἡμέραν τινὰ εἰς τὰ ὑψηλὰ τοῦ Κράτους ἀξιώματα.

Παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ σοφοῦ, μὲ στάσιν πλήρη οἰήσεως· τὸ μόνον, ὅπερ ἡ ὄψις του ἐξέφραζεν ἦτο ἡ ματαιοδοξία, καὶ ἀνεκίνει τὸ ριπίδιόν του ὡς γυνὴ ἐπιτηδευμένη, πρᾶγμα προδίδον τι ἀκόμη τὸ ἰδιάζον εἰς τὸ πεφυσιωμένον του ὕφος.

Ὁ φρενολόγος τὸν ἐθεώρησε, τῷ εἶπε παντοίους κολακευτικοὺς λόγους καὶ ἐν τέλει τῷ ὑπεσχέθη εἴκοσι ἐτῶν ἀναπαυτικὴν ὑπουργίαν.

Καταμαγευμένος ἐξ αὐτῶν τῶν προρρήσεων, ὁ νεαρὸς αὐτάρεσκος ἠσθάνθη ἐπιτεινομένην τὴν ὑπέρμετρόν του ἤδη ὑπερηφάνειαν.

Ἤρχισε νὰ βρέχῃ. Ὅλη ἡ ὁμήγυρις ἀπεσύρθη εἰς εὐρὺ διαμέρισμα τοῦ μοναστηρίου.

Γηραιός τις βόνζος ἐκάθητο ἐκεῖ ἐπὶ σκαμνίου ἀχυρίνου· ἀπερροφημένος ὑπὸ βαθείας μελέτης, οὐδὲ παρετήρησε κἂν τὴν θορυβώδη εἴσοδον τοῦ μικροῦ ὁμίλου, ἀπέμενεν ἀκίνητος καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς.

Ὁ Λιὲν ἐδέχθη τότε τὰ συγχαρητήρια τῶν συντρόφων του οἵτινες τὸν ἐκάλουν ἤδη: *Κύριον ὑπουργόν*. Ἐδέχθη τὰς τιμὰς αὐτὰς μετὰ καλοκαγαθίας καὶ ὑπὸ τόσον σοβαρὰν ἐποψιν ἔλαβε τὸ πρᾶγμα, ὥστε ἤρχισε νὰ διανέμῃ ὑπαλληλίας εἰς ὅλους τοὺς περὶ αὐτόν, καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν ὑπηρετῶν τοῦ μοναστηρίου.

Ἡ παράτασις τῆς βροχῆς ἠμπόδιζε τοὺς νέους νὰ ἐξέλθωσιν. Ὁ Λιὲν ἠσθάνθη κούρασιν καὶ ἀπεκοιμήθη ἐπ' ὀλίγον ἐπί τινος ἀνακλίντρου. Αἴφνης εἶδε δύο ἀπεσταλμένους τοῦ αὐτοκράτορος, μὲ διάταγμα εἰς τὴν χεῖρα, παρουσιασθέντας ἐνώπιόν του καὶ προσκαλοῦντας αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα, παρὰ τῇ Αὐτοῦ Μεγαλειότητι, ἥτις ἐπεθύμει νὰ συνεζήτει μετ' αὐτοῦ περὶ ζητήματος πολιτικοῦ ὑψίστης σπουδαιότητος.

Ἠκολούθησεν ἐν σπουδῇ τοὺς δύο ἀπεσταλμένους, οἵτινες δὲν ἔπαυον τοῦ νὰ τὸν τιτλοφορῶσι «Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου».

Ἐν τῇ αὐλῇ ὁ αὐτοκράτωρ προυχώρησε πρὸς δεξίωσίν του καὶ ἠκροάσθη τῶν συμβουλῶν του ἐν στάσει θαυμαστικῆς ὑποταγῆς. Ἐψήφισε πάραυτα ἵνα πάντες οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι τεθῶσιν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Λιέν· διὰ νὰ προπέμψῃ τὸν ὑπουργὸν ἀναχωροῦντα ἀπεφάσισε νὰ τὸν περιβάλωσι τὴν ἐπίσημον τοῦ ἀξιώματός του στολὴν καὶ νὰ τὸν θέσωσιν ἐπὶ ἵππου ἐκλεκτῆς γενεᾶς καὶ πλουσίως στολισμένου.

Εὐχαριστήσας τὸν αὐτοκράτορα, ὁ Λιὲν κατηυθύνθη εὐθὺς ποὸς τὸ διαίτημά του, ὅπερ εἶχε καταστῇ πολυτελὲς μέγαρον. Μόλις μετετόπιζε τοὺς μύστακάς του, ἵνα καλέσῃ τινά, καὶ ἑκατοντὰς φωνῶν ἔσπευδον νὰ τῷ ἀπαντήσωσι, πανταχόθεν, ὅλαι ὁμοῦ, μὲ θόρυβον ἐκκωφυτικόν.

Ὅλοι οἱ προσωρινῶς ἀπὸ τῆς πρωτευούσης διαβαίνοντες ὑπάλληλοι τῷ προσέφερον ἐνθύμιόν τι τοῦ ταξειδίου των συνιστάμενον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ προϊόντων σπανίων τῶν διαφόρων τόπων· οἱ προστατευόμενοι θεσιθῆραι, οἱ ἐποφθαλμιῶντες ἀξίωμά τι δὲν ἔπαυον πληροῦντες τὰς ἀπεράντους αὐτοῦ αἰθούσας.

Ἐξήρχετο; Ὅλοι προσέκλινον ἐνώπιόν του. Ἠξίου ν' ἀνταποδίδῃ τὰς ὑποκλίσεις δι' ἐλαφροῦ χαιρετισμοῦ εἰς τοὺς ὑπογραμματεῖς τοῦ κράτους· ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἄλλους, νεῦμα τῆς κεφαλῆς του ἁπλοῦν ἦτο δι' ἐκείνους ὑπέρμετρος τιμή.

Εἷς τῶν προστατευομένων του τῷ ἀπέστειλεν ὀρχήστραν ἀποτελουμένην ὑπὸ δέκα νεανίδων, ὧν αἱ δύο εὐειδέστεραι ἐπροτιμήθησαν. Τέλος, ἐμεθύσκετο καθ' ἡμέραν ὑπὸ τιμῶν καὶ ἀπολαύσεων.

Ἐν μέσῳ αὐτῶν τῶν ποικίλων ἀσχολιῶν καὶ τῶν ἀπειραρίθμων του ἀπολαύσεων, τῷ ἀπέμεινεν ἐν τούτοις καιρὸς καὶ ἱκανὴ δόσις αἰσθήματος ἵνα ἐνθυμηθῇ ἀρχαϊονφίλον, ὅστις τὸν εἶχεν ἄλλοτε ὑποχρεώσει, κατὰ τὴν μεμακρυσμένην ἤδη ἐποχὴν ἐκείνην καθ' ἣν ἀκόμη ἦτο ἄσημος σπουδαστής.

Ἀπεφάσισεν εἰς τὸν πτωχὸν αὐτὸν ἄνθρωπον νὰ ἐχορήγει μίαν καλὴν θέσιν, καὶ τὸν συνέστησεν εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα ἥτις, τὴν ἐπαύριον εὐθύς, ἀνήγαγε τὸν προστατευόμενόν του εἰς θέσιν σημαντικήν.

Ἀλλά, ἐὰν ἐνεθυμεῖτο τοὺς φίλους του, δὲν ἐλησμόνει καὶ τοὺς ἐχθρούς του. Κατέστησεν ἔκπτωτον τοῦ βαθμοῦ του, διὰ τῶν τιμητῶν τῶν ὀπαδῶν του, ὑπάλληλον τὸν ὁποῖον ἐμίσει.

Κακοί τινες συνωμόσαντες ἐναντίον τῆς ζωῆς του ἐπειράθησαν νὰ τὸν δολοφονήσωσιν, ἐν ᾧ ἐξήρχετο τοῦ μεγάρου του. Διέφυγεν εὐτυχῶς τὰς βολὰς τῶν κακούργων καὶ διενήργησεν εὐθὺς τὴν καρατόμησίν των.

Ὅτε αἱ δύο εὐνοούμεναί του ὀρχηστρίδες ἀπέθανον, ἐπόθησε ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν μίαν ἐξ ἐκείνων διὰ θελατικῆς κόρης, τῆς γείτονος τοῦ διαιτήματός του, ἣν ἐνήργησε καὶ ἀπήγαγον παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων της, καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς νεάνιδος αὐτῆς.

Ἐν ὀλίγαις λέξεσι, πᾶς πόθος τῆς καρδίας του ἐπραγματοποιεῖτο ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ καὶ ὅλη του ἡ ὕπαρξις διέρρεεν ἐν ἀπολύτῳ εὐδαιμονίᾳ, ἣν οὐδὲν ἐπήρχετο ἵνα διαταράξῃ.

Πολλοὶ αὐλικοὶ τὸν κατέκρινον κρυφίως, ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ θέσις του, ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὸν ἔψεγε δημοσίᾳ.

Ὁ πρόεδρος τῆς αὐτοκρατορικῆς τιμητείας, ὁ Παώ, μὴ ἀνεχόμενος πλέον νὰ βλέπῃ τόσας ἀδικίας διαπραττομένας ἀτιμωρητεὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ, ἀπεφάσισε τέλος νὰ παρουσιάσῃ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἀναφορὰν περιλαμβάνουσαν τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ὑπουργὸς τοῦ Κράτους εἶνε κοινὸς θνητός, ταπεινῆς καταγωγῆς.

»Χάρις εἰς εὔστοχόν του συμβουλήν, εἶχεν εὐτυχήσει ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ἥτις τὸν περιβάλλει διὰ τῆς ἰδιαζούσης της εὐνοίας, ὄχι μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συγγενεῖς του ὅλους, ἀνιόντας καὶ κατιόντας.

»Ἀντὶ ἐκεῖνος νὰ ἐξαντλῇ τὰς δυνάμεις του, εἰς ἔνδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης του, ἀποδίδων εἰς τὴν κυβέρνησιν ἐλαφράς τινας ὑπηρεσίας, ἐπωφελεῖται τοῦ ἀξιώματός του πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀτομικῶν του πόθων, πρὸς προαγωγὴν τῶν

ὑπαλλήλων ἢ ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματός των, ὄχι συμφώνως πρὸς τὴν ἀξίαν των, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν ἀγάπην ἢ τὸ μῖσος ἅτινα τρέφει πρὸς αὐτούς.

»Αὐτὸς διανέμει τὰς προσοδοφόρους θέσεις! Εἰς αὐτὸν ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς αὐλῆς ὑπακούουσι, πλέον ἢ ὅσον εἰς τὸν αὐτοκράτορα! Ἐὰν ἀνήρ τις μὲ ἀξίαν ἐκέρδισε τὰς ψήφους τῶν συμπατριωτῶν του, τὸν παραγκωνίζει, ἢ τὸν ἐξορίζει.

»Αὐτὰ ὅλα ἀποθαρρύνουσι πολὺ τοὺς καλοὺς πολίτας καὶ ἐξασθενοῦσι τὴν ἐπιρροὴν τοῦ θρόνου.

»Ἐπὶ πλέον, ὁ Λιὲν ἐκμυζᾷ τοὺς ἀνθρώπους· εἶνε ὁ κύριος τῶν κτημάτων των, ἅτινα διαθέτει κατ' ἀρέσκειαν, ὡς ἐπίσης τῶν γυναικῶν των καὶ τῶν θυγατέρων των, τὰς ὁποίας λαμβάνει διὰ τὰς ἀπολαύσεις του. Ὁ λαὸς ὑπ' αὐτοῦ καταπιέζεται δεινῶς.

»Οἱ ὑπηρέται του αὐτοὶ παντοῦ γίνονται δεκτοὶ καὶ ὅλοι τοὺς κολακεύουν.

»Ὅταν αἱ συστατικαί του ἐπιστολαὶ φθάνουν, δὲν ὑπάρχει πλέον δικαιοσύνη. Ἀφίνομεν δὲ κατὰ μέρος τὰς κακοποιήσεις ἃς ὑφίστανται οἱ διαβαίνοντες τῆς ὁδοῦ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀκολουθίας του.

»Τέλος, ὁπόθεν καὶ ἂν διαβῇ, θ' ἀφήσῃ ἴχνη καταστροφῆς!

»Ὅσον δι' αὐτόν, ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης τῷ ἐπιδαψιλεύει εὐνοίας ὁλονὲν μεγαλειτέρας, χωρὶς ποσῶς νὰ τὰς ἀξίζῃ.

»Εὐθὺς ὡς ἐπιστρέφει εἰς τὰ ἴδια, θορυβώδης μουσικὴ ἀντηχεῖ ἐντὸς τοῦ μεγάρου του.

»Ἐν γένει παραδίδεται ὅλος εἰς τὴν τρυφὴν καὶ τὰς ἀπολαύσεις· τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους καθὼς καὶ τοῦ ἔθνους εἶνε ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῶν φροντίδων αἵτινες τὸν ἀπασχολοῦσιν.

»Οὐδέποτε ἡ Ἱστορία μᾶς ἐπέδειξε πρόσωπον τοῦ Κράτους ὅμοιον μὲ αὐτόν.

»Ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης δὲν λάβει σύντονα μέτρα πρὸς ἀπομακρυνσιν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐπανάστασις δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἐκραγῇ.

»Μετὰ ὥριμον σκέψιν, δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀποκρύψω γεγονὸς τὸ ὁποῖον φέρεται ἀνὰ τὰ στόματα ὅλων. Προτιμῶ νὰ δυσαρεστήσω τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλότητα ἢ νὰ τὴν ἐξαπατῶ.

»Ἐξαιτοῦμαι ὅθεν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐνόχου καὶ τὴν κατάσχεσιν ὅλων του τῶν ἀγαθῶν, πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ ἐξηρεθισμένου λαοῦ.

»Ἐὰν ἡ ἀνάκρισις ἦν προστάξῃ, ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης ἀποδείξῃ ψευδῆ τὴν κατηγορίαν μου, τὴν παρακαλῶ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν αὐτὴν ποινὴν εἰς ἐμέ».

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΕΞΕΔΟΘΗ ΕΞΕΔΟΘΗ ΕΞΕΔΟΘΗ

ΠΛΟΥΣΙΟΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΤΑΤΟΝ, ΚΟΜΨΟΝ, ΚΑΙ ΕΥΘΗΝΟΝ

Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ 1892 ΕΤΟΥΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ ϛ'

Σύγκειται ἐκ 450 πυκνῶν σελίδων, καλλιτεχνικωτάτων, εἰς ἃς εἰκονίζεται ἐν σμικρῷ ἡ φιλολογικὴ καὶ κοινωνικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἔτους.—Κοσμεῖται δι' 60 λαμπρῶν εἰκόνων φωτοτυπικῶν, ἐπίτηδες κατασκευασθέντων ἐν Λειψίᾳ καὶ Παρισίοις.—Περιέχει ὑπὲρ τὰ 100 ἄρθρα καὶ διατριβάς, ἀρίστης ἐκλογῆς, ἤτοι: *διηγήματα, ἠθογραφίας, ποιήσεις, ἱστορικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς διατριβάς, καλλιτεχνικὰς μελέτας, δραμάτια, διαλογάς, χαρακτῆρας, κοινωνικὰς σελίδας ἐκ τοῦ συγχρόνου βίου, φιλολογικὰ παίγνια, λεπτὰς καὶ φαιδρὰς σατύρας ἐπικαίρους, ἐπιγράμματα, σκαλαθύρματα, γνωμικά, βιογραφικὰς σημειώσεις, ἀνέκδοτα, γελοιογραφικὰς παραστάσεις*, κλπ. κλπ. —Συνεργᾶται ὑπὲρ τοὺς 50, πάντες σχεδὸν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν Ἑλλάδι συγχρόνου λογοτεχνίας.—Περιέχει δ' ἐπὶ πλέον καὶ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΝ τοῦ 1892

ἤτοι *λαμπρὰς προσωπογραφίας καὶ βιογραφίας σχετικὰς τῶν διαπρεπεστέρων ἐν τῇ πολιτείᾳ, τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τοῖς γράμμασι συγχρόνων ἑλλήνων.*

Εἰς τὸ *Ἡμερολόγιον* τοῦ κ. Σκόκου συγκεντροῦται ὅλη ἡ χάρις καὶ ἡ σπινθηρίζουσα εὐφυΐα -ῆς συγχρόνου φιλολογικῆς παραγωγῆς. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἕλληνες, διερχόμενοι τὰς 450 χαριεστάτας σελίδας τοῦ *Ἡμερολογίου* τοῦ κ. Σκόκου, ἀνευρίσκουσιν ἐν σμικρῷ τὴν φιλολογικὴν καὶ κοινωνικὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἔτους.

ΤΙΜΑΤΑΙ

Διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ:

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 4 — ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 5

Διὰ τὰς ἐπαρχίας

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 3, 50 — ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΝ ΦΡ. 4, 50.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» χάριν τῶν ἀπανταχοῦ ἀναγνωστῶν της ἀναδεχέται νὰ ἀποστέλλῃ ἀσφαλῶς καὶ ταχέως τὸ *Ἡμερολόγιον* τοῦ κ. Σκόκου, εἰς πάντα ἐμβάζοντα πρὸς αὐτὴν τὸ ἀντίτιμον.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Ἐξεδόδη καὶ πωλεῖται εἰς τὸ ἡμέτερον γραφεῖον ἀντὶ δραχμῶν **δύο** τὸ ἄριστον τοῦτο καὶ μετὰ πολλῶν εἰκόνων κεκοσμημένον Ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον καὶ συνιστῶμεν τοῖς συνδρομηταῖς τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων».

Τὸ μέχρι τοῦδε ἀνὰ τὰς ὁδοὺς πωλούμενον μυθιστόρημα

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

εἰς τὸ ἑξῆς θὰ πωλῆται εἰς τὸ γραφεῖον τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», ὁδὸς Προαστείου ἀριθ. 10 καὶ εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων ἀντὶ **Λεπτῶν 10.**

ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΑΣ

ἀνακαινισθὲν ὁλόκληρον διὰ νέων καὶ ὅλως ἐκλεκτῶν καὶ διαφόρων εἰδῶν στοιχείων ἐκ τῶν Καταστημάτων τοῦ ῥέκτου κ. ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, τοῦ ὁποίου τὰ στοιχειοχυτήρια διευθύνει ὁ κάλλιστος παρ' ἡμῖν τεχνίτης κ. *Μηλιάδης*, ἀναλαμβάνει οἱανδήποτε τυπογραφικὴν ἐργασίαν, ὑποσχόμενον ἄκρᾳν φιλοκαλίαν καὶ πρὸ πάντων

τιμὰς συγκαταβατικάς.

ΚΟΜΨΟΤΑΤΟΙ

ΚΑΙ

ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΙ

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»

Ὁδὸς Προαστείου ἀρ. 10.

Τυπογραφεῖον «Κορίννης», ὁδὸς Προαστείου ἀριθ. 10.